

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Əməkdaşımız
adı seks-video
qalmaqalında
hallanan
direktorun
kəndindən
yazır
yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 yanvar 2017-ci il Bazar ertəsi № 14 (6628) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Lavrova verdiyi suala görə işdən qovulan jurnalistin məsələsi böyüyür

Telekanal təzib edir, səfir Polad Bülbüloğlu susur; əksəriyyət jurnaliste dəstək verir, baş redaktor isə qərarı düzgün sayır...

yazısı səh.3-də

Şəhidimizin meyitini qaytarmayan Ermənistan əməlinə peşman ediləcək - xəbərdarlıq

yazısı səh.4-də

Azərbaycan Rusiyadan silah almağa davam etsinmi?- günün aktual sualı

yazısı səh.11-də

Bu gün Astanada kritik Suriya danışıqları başlayır

yazısı səh.3-də

Qənirə Paşayeva: "Nazirlərin biri də deyə bilməz ki, özüm üçün nəyə istəmişəm"

yazısı səh. 8 və 9-də

Tanınmış politoloqdan "Kremləndən bu qədər çəkinməyə" çağırışı

yazısı səh.4-də

Universitetlərin bağlanması sirri: "diplomlu işsizlər" in sayını azaltmaq...

yazısı səh.14-də

Azərbaycanın böyük dostu Bakı Sülh Platformasına qoşuldu

yazısı səh.11-də

AŞPA-nın qış sessiyasının gündəliyində nələr var?

yazısı səh.2-də

Nazirlər Kabinetinin ofşor qərarı - ekspertlər 17 ölkəyə qadağanı şərh edir

yazısı səh.13-də

Bakının israrı, Minskin qətiyyəti və... Lavrovun fiaskosu

AZƏRBAYCAN ÖZ ƏTRAFINDA MƏKRLİ

OYUNU POZUR - ERMƏNİLƏR XOFDA

Rusiya XİN başçısı pərt edildi - Lavrovun canfəşanlılığına rəğmən, yəhudi bloggerin ekstradisiyasına qərar verildi; Lapşinin anası da prezident İlham Əliyevdən əfv dilədi; bu həftə qalmaqallı məsələ yekunlaşa bilər - gözlər Bakıda; Azərbaycan üçün ən yaxşı variant o olardı ki...

Eldar Mahmudov revanşa hazırlaşır - "MTN işi"ndə ilginç gəlişmə

Sabiq nazir generallarının məhkəməsinin yekunlaşmasını gözləyir; onun Badamdardan Nardarandakı iqamətgaha köçməsinin və hələ də qandallanmamasının sirri...

yazısı səh.10-də

Eldar Namazov: "Kifayət qədər mürəkkəb və təlatümlü dövr başlayır"

yazısı səh.6-da

Hacı Məmmədov Qobustana köçürülür - iddia

yazısı səh.14-də

İlham Rəhimov: "Bütün hallarda zaman Ermənistanın xeyrinə işləmir"

yazısı səh. 5 və 10-da

23 yanvar 2017

Qarabağ qazisi vəfat edib

Qarabağ qazisi gözlənilmədən vəfat edib. Məlumatla görə, Şuşa Veteranlar Cəmiyyətinin sədri Yaşar Məhərrəmov gözlənilmədən dünyasını dəyişib. Yaşar Məhərrəmov Qarabağ müharibəsində böyük igidliklər göstərən döyüşçülərdən olub. Onun bədəninin bir neçə yerində qəlbə qalıqları olub. Mərhum 3 uşaq atası idi.

Sərkisyan yenə Qarabağ xülyasından danışdı

"Heç kim Qarabağın taleyini həll etmək hüququna malik deyil"

Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması prosesində Ermənistan Dağlıq Qarabağın son statusunun möhkəmləndirilməsini istəyir. Virtualaz.org "İnterfaks"a istinadən bildirir ki, bunu Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan deyib.

"Bizim hədəfimiz Dağlıq Qarabağ sakinlərinin vasitəsi ilə Dağlıq Qarabağın son statusunun təyini. Heç kim qarabağlılara öz həyat şərtlərini dikte etmək hüququna malik deyil", - deyir S.Sərkisyan son aylarda tərxis olunmuş hərbi qulluqçularla görüşündə bildirib. Onun sözlərinə görə, Dağlıq Qarabağın taleyini heç kim həll etmək hüququna malik deyil - nə Ermənistan, nə də Azərbaycan.

"Mən demirəm ki, erməni xalqının iradəsinə əhəmiyyət verilməməlidir. Qətiyyə, çünki Ermənistansız, erməni xalqı olmadan Dağlıq Qarabağda yaşayanlar heç bir zaman bu problemi həll edə bilməyəcəklər. Amma bu, o demək deyil ki, bunu onların əvəzinə biz etməliyik. Biz iradələrini reallaşdırmaqda onları dəstəkləməliyik. Əminəm, elə bir vaxt gələcək ki, Dağlıq Qarabağ problemi bu yolla həll ediləcək. Bizim üçün əhəmiyyətli olan Qarabağın statusunun təyini, elə bir status ki, Dağlıq Qarabağ xalqına öz torpaqlarında əbədi yaşamaq imkanı verəcək", - deyir S.Sərkisyan vurğulayıb.

O bildirib ki, münaqişənin nizama salınmasının Madrid prinsiplərinin birinci bəndində göstərilib ki, Qarabağın statusu Dağlıq Qarabağ xalqı tərəfindən müəyyən edilməlidir. O həmçinin qeyd edib ki, münaqişə zonasında sülhməramlı qüvvələrin yerləşdirilməsi haqda heç vaxt danışıqlar aparılmayıb.

Başağılığı

Qarabağ Ağsaqqallar Şurası və Asif Məmmədov, Rəhim Hüseynov, Telman Əliyev, Yusif Səmədov, Nizami Hacıyev, Allahverdi Nuriyev görkəmli alim, dövlət mükafatı laureatı, professor Cəlal Allahverdiyevin vəfatından kədərləndiyini bildirir, mərhumun ailə üzvləri və doğmalarına dərin hüznə başsağılığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bu gün AŞPA-nın qış sessiyası başlayır

Bu gün Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) qış sessiyası öz işinə başlayır. Məlumatla görə, Strasburqda keçiriləcək iclas yanvarın 27-nə qədər davam edəcək. Sessiyada Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edir.

Milli Məclisin rəsmi saytı vasitəsi ilə yayılan xəbərde qeyd olunur ki, Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr Komitəsinin sədri, Avropa Şurası Parlament Assambleyasındaki daimi nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov və bir qrup deputat AŞPA-nın qış sessiyasında iştirak etmək üçün yanvarın 22-dən 28-dək Strasburqda səfərdə olacaqlar.

Nümayəndə heyətinə Milli Məclisin Avropa Şurası Parlament Assambleyasındaki daimi nümayəndə heyətinin üzvləri - parlamentin Mədəniyyət komitəsinin sədri Rafiq Hüseynov, deputatlar Səvinc Fətəliyeva, Sahibə Qafarova, Vüsal Hüseynov, Sabir Hacıyev, Rövşən Rzayev, Qənirə Paşayeva, Elxan Süleymanov və Müslüm Məmmədov daxil olduqları bildirilir.

Sessiya çərçivəsində qurumun Nazirlər Komitəsinin,

Daimi Komitəsinin və Bürosunun hesabatları dinlənəcək, Bolqarıstanda keçirilmiş prezident seçkilərinin, Makedoniyada parlament seçkilərinin nəticələri, Avropada media azadlığı və jurnalistlərə qarşı zorakılıq, Qəzzada humanitar böhran, Onlayn media və jurnalistika, Ukraynada demokratiya institutlarının fəaliyyəti, Livanda vəziyyət, Avropanın təhlükəsizliyi, həmçinin regionun stabilliyi üçün risklər və digər mövzularda fikir mübadiləsi aparılacaqdır. Sessiyada Almaniya, Fransa, Finlandiya, Danimarka, Avstriya və Çexiyanın AŞPA qarşısındakı öhdəliklərinin də müzakirəsi nəzərdə tutulmuşdur.

Avropa Şurasının mətbuat xidmətinin məlumatına görə, sessiyanın gündəliyinə Türkiyə və Ukraynada demokratiya institutlarının fəaliyyəti məsələləri, Suriya böhranı, jurnalistlərə hücum, onlayn-media və Avropada KİV azadlığı məsələləri daxildir. Bildirilir ki, sessiyada həmçinin Kipr prezidenti Nikos Anastasiadis, Rumıniya prezidenti Yohannis Klausun, Avropa İttifaqının genişlənmə və qonşuluq siyasəti məsələləri üzrə Komissar Yohannes Xanın çıxışları planlaşdırılıb.

Məlumatla görə, deputatlar qarşısında Avropa Şurasının baş katibi Turbyorn Yaqland da çıxış edəcək.

□ Əli Rais

İrənlı milyarder Zəncani edam ediləcək

Xaricə neft satışından əldə etdiyi külli miqdarda vəsaiti mənimsəməkdə ittiham olunan Babək Zəncaniyə edam ediləcəyi bildirilib. APA-nın Tehran bürosunun məlumatına görə, bunu bu gün İran Məhkəmə Sisteminin sözcüsü Qulamhüseyn Möhsini Ejeyi jurnalistlərə bildirib.

Möhsini Ejeyi deyib ki, bu iş üzrə təqsirləndirilən digər iki nəfərin edam hökmü isə dayandırılıb və Ali Məhkəmənin qərarı ilə iş yenidən araşdırılması üçün istintaqa qaytarılıb: "Əgər müstəntiq araşdırma zamanı Babək Zəncaniyə suallar ünvanlamaq istəsə, bunu edə biləcək".

Q. Möhsini Ejeyi nəzərə çatdırıb ki, bu iş üzrə hazırda bir müddət öncə Interpolun vasitəsilə tutulub ölkəyə qaytarılan şəxsin istintaqı davam etdirilir. Beləliklə, B.Zəncani edam hökmünün icrasını gözləyir.

Ərdoğan: "Tramp administrasiyasının mövqeyi Türkiyəni narahat edir"

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ABŞ-a planlaşdırılan səfəri zamanı bu ölkənin prezidenti Donald Trampa Yaxın Şərqdəki vəziyyəti müzakirə etmək niyyətindədir. APA-nın məlumatına görə, R. T. Ərdoğan bunu bu gün Tanzaniya, Mozambik və Madaqaskara səfərindən öncə keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib.

R. T. Ərdoğan deyib ki, Türkiyə Yaxın Şərqdə dövlətlərin ərazi bütövlüyünün qorunmasının tərəfdarı kimi çıxış edir və regionun xaritesini dəyişmək yönündə söyləri dəstəkləmir: "Sözsüz ki, mən Donald Trampa görüşdə bu məsələni müzakirə etmək istəyirəm. Türkiyəni Yaxın Şərqdəki vəziyyət, o cümlədən Tramp administrasiyasının regionla bağlı mövqeyi maraqlandırır. Bu gün region alov içərisindədir. Trampın Yaxın Şərqlə bağlı mövqeyi necə olacaq? Hazırda Yaxın Şərqlə bağlı bəzi fikirləri bizə çatır, doğrusu, bu fikirlər narahatlıq doğurur. Bütün bu məsələlər müzakirə edilməlidir. Türkiyə Yaxın Şərqlin ən güclü ölkəsidir, regiondakı proseslərin dinamikasına təsir göstərir. Əgər regionla əlaqəsi olmayan hər hansı ölkə regionun xüsusiyyətlərini, ədaləti nəzərə almayaraq qərar qəbul edərsə, bunun ümumilikdə dünya üçün neqativ təsirləri olacaq".

Bakıda temperatur 0 dərəcəyə enəcək

Azərbaycanda yanvarın 23-də gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə yarımadasının bəzi yerlərində az yağıntılı olacağı ehtimalı var. Aralıq güclənən şimal-qərb küləyi gündüz mülayim cənub-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq. Havanın temperaturu gecə 0-2° isti, gündüz 5-8° isti olacaq.

Bakıda gecə 0-2° isti, gündüz 6-8° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi normaldan yüksək 770 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 80-90%, gündüz 65-75 % təşkil edəcək. Azərbaycanın rayonlarında gözlənilən hava şəraitinə gəlinə, rayonlarda hava əsasən yağmursuz olacaq. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman, şərq rayonlarında yağıntılı olacağı gözlənilir. Qərb küləyi gündüz ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 3-8° şaxta, gündüz 0-5° isti olacağı gözlənilir.

Sürücünü öldürüb avtomobilini satan şəxs ölkədən qaçarkən tutuldu

Bir neçə gün öncə Şəmkirdə sürücünü öldürüb avtomobilini qaçıran şəxs ölkəni tərk etmək istəyərkən saxlanılıb. Lent.az xəbər verir ki, Şəmkir rayon Polis şöbəsindən "Report"a verilən məlumata görə, yanvarın 17-də Şəmkir rayonunun Seyfəli kəndi ərazisində Gəncə şəhər sakini, 1958-ci il təvəllüdü sürücü Babayev Namiq Əli oğlunu bıçaqlayaraq ona məxsus avtomobili qaçıran Şəmkir rayon Seyfəli kənd sakini, 1996-cı il təvəllüdü Eşqin Murtuzov Gürcüstana keçmək istəyərkən "Sınıq Körpü" Gömrük Məntəqəsində saxlanılıb.

E.Murtuzovun bıçaqladığı şəxs 2 gün əvvəl yerləşdirildiyi xəstəxanada ölüb. Qaçırılan "VAZ-2107" markalı avtomobil Şəmkir rayon Seyfəli kənd sakini, maşın ustası Kamal Kərimovda aşkarlanıb. Polisə ifadə verən K.Kərimov işin məsələsini həmkəndlisi Eşqin Murtuzovdan aldığı bildirib. Faktla bağlı Şəmkir Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi açılıb, araşdırma davam etdirilir.

Lider TV-nin Rusiyadakı müxbiri Anar Həsənovun işdən qovulması son günlərin əsas hadisəsi oldu. Ölkə daxilində həmkarımızla bağlı verilən qərar ciddi qınaq obyektinə tuş gəlib, sosial şəbəkələr və mətbuatın əsas müzakirəsinə çevrilib.

A.Həsənovun işini itirməsinə səbəb kimi onun Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrova ünvanladığı sual gös-tərilir. Yanvarın 17-də 2016-cı ilin yekunları ilə bağlı Rusiyanın XİN rəhbərinin keçirdiyi mətbuat konfransında həmkarımızın bu sualı ona ünvanlayıb: "Azərbaycan tərəfinin anti-terror əməliyyatlarına başlayacağı və işğal olunmuş əraziləri işğalçılardan təmizləyəcəyi təqdirdə Moskva necə hərəkət edəcək: buna göz yumacaq, yoxsa Azərbaycanın daxili işlərinə qarışacaq?"

Lavrovun məhz bu suala cavabı son günlərdə Azərbaycanda təkə rəsmi deyil, ictimaiyyət səviyyəsində ciddi etiraz doğurub. XİN rəhbərinin Lider TV-nin müxbirinin sualına cavabını bir daha xatırladı- rıq: "Dağlıq Qarabağ ərazisində güc əməliyyatlarının və döyüş hərəkətlərinin keçirilməsi Azərbaycanın daxili işi deyil".

Əldə etdiyimiz xəbərə görə, jurnalistin Rusiyadakı fəaliyyətinin dayandırılması barədə "vəsatət"i ölkəmizin Moskvadakı səfiri Polad Bülbüloğlu qaldırıb. O hesab edib ki, jurnalistin xarici işlər nazirinə verdiyi bu sual və nazirin suala açıq cavab verməsi iki ölkənin dostluq münasibətlərinə xələl gətirib. Səfir jurnalistin sualını "təxribatçı sual" kimi dəyərləndirib və bu cür sual verdiyinə görə onun ünvanına ağır sözlər işlədib, hətta jurnalisti təhqir etməkdən çəkinməyib.

Ancaq ölkəmizdəki politoloqların, eləcə də televiziya mütəxəssislərinin fikrincə, jurnalist A.Həsənov ölkəmiz üçün çox faydalı olan bir hərəkət edib, rusiyalı nazirin təmsil etdiyi dövlətin Qarabağ məsələsində siyasi xəttinin nədən ibarət olmasını regiona və dünyaya göstərilməsinə səbəb olub.

Azərbaycanın Rusiyadakı keçmiş səfiri, politoloq Hikmət Hacızadə jurnalistlə bağlı qərarı sərt tənqid etdi: "Jurnalist ilk növbədə böyük qeyrət göstərib. O düzgün sual verib. Onu buna görə işindən azad etmək böyük biabırçılıqdır. Ölkəmiz adına rüsvayçılıq, qara ləkədir. Gərək belə etməyədilər. Təəssüf ki, bunlar üçün insanın taleyi, ləyaqəti, daxili aləmi heç nədir. Bu qərara qəti şəkildə etiraz edir, jurnalisti dəstəkləyirəm. Elmar Məmmədov rəsmi şəkildə Lavrova cavab verir, amma jurnalist işindən kənarlaşdırılır. Görünür, bunlar bir mərkəzdən idarə olunmur. Xarici işlər nazirinin "xəzəni" başqa, jurnalistinki başqadır. Belə şeylər çox olur, sağ əl bir şey edir, sol əl tam başqa şey edir. Bunların da bir-birindən xəbərləri ol-

mur. Hər kəs o jurnalisti müdafiə etməli, onun işinə qaytmasına kömək etməlidir. Bir səfirin təqdimatı ilə jurnalistin işdən çıxarılması mümkündür, amma kanalın rəhbərliyi o ağılda olmalıdır ki, birinin tapşırığı ilə bu addımı atsın. Kanal rəhbərləri Polad Bülbüloğlundan güclüdürlər.

Bakıya gətirə bilərdilər. Təəssüflər olsun ki, son zamanlar dəb olub. İki il bundan əvvəl Kreml tapşırıq verdi, Rauf Mirqədirova tutdular, daha sonra sifarişlə ANS bağlandı. İndiki beynəlxalq şəraitdə Azərbaycan balanslaşdırılmış siyasət yürütməyə çalışır, amma burada da belə hadisələr baş ver-

ir. Əslində bu hadisə ölkəmizin imicinə ciddi zərərdir. Amma düşünürəm ki, dünyanın dərdi bizim jurnalist olsun. Dünyada hazırda tamam başqa irimiqyaslı hadisələr baş verir. Azərbaycan kimsəni maraqlandırmır - yalnız Rusiya və Türkiyədən başqa. Özü-müzü yalandan aldatmayaq".

Lavrova verdiyi suala görə işdən qovulan jurnalistin məsələsi böyüyür

Telekanal təkzib edir, səfir Polad Bülbüloğlu susur; əksəriyyət jurnalistə dəstək verir, baş redaktor isə qərarı düzgün sayır

Hikmət Hacızadə: "Jurnalist böyük qeyrət göstərib"
Elçin Şıxlı: "Səfirə deyilib ki, bu təqdimatı sən verməlisən"
Eynulla Fətullayev: "Jurnalistin işdən çıxarılması düzgün qərardır"

Əgər onun sözü ilə kanal rəhbərliyi bu addımı atıbsa, bu böyük ədalətsizlikdir".

Yazıçı-jurnalist Elçin Şıxlı hesab edir ki, jurnalisti vəzifəsinə yerinə yetirdiyinə görə işdən qovmaq qəti qadağandır: "Məmmədovun Lavrova cavabını oxudum və o, diplomat kimi cavab verib. Bu da onun borcudur. Lavrov bütün dünyanın gözünün içinə baxa-baxa yalandan söylədi ki, BMT-nin 4 qətnaməsi var və orada atəşkəse çağırılır. O qətnamələrdə yalnız atəşkəse çağırılır, atəşkəse və erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmasına çağırış var. Lavrov bunu həyasızcasına demədi. Jurnalistin sualına görə işdən azad edilməsi heç bir çərvəyə, ağıla, məntiqə sığmır. Sadəcə, onun işlədiyi yerin rəhbərliyi onun arxasında dura bilmir. Uzaqbaşı yerini dəyişib

Polad Bülbüloğlu əgər belə təqdimat veribsə, o, öz başından belə təqdimat verə bilməz. Burada Xarici İşlər Nazirliyi var. Görünür, oradan səfirə deyilib ki, bu təqdimatı sən verməlisən. Söhbət olubsa, daha çox belə ola bilər. Bir də səfir ancaq təqdimat verə bilər. Lakin özəl kanal və media üçün rəsmi strukturun verdiyi təqdimat ancaq tövsiyə xarakterli ola bilər. Yəni özəl struktur onun təqdimatına fikir verməməli idi. Çünki bu təqdimat əslində heç nədir. Bu sərəncam, əmr, qanun deyil. Əgər Polad Bülbüloğlu belə bir təqdimat veribsə belə, özəl kanal onu işdən çıxarmamalı idi. Rəsmi dövlət məmurunun nədənsə narazılığı özəl struktura sərəncamla çatdırıla bilməz. Onun başı üzərində duranlar gərək bunu etməyədilər. Təəssüf ki, o kanaldan başqa bir şey də gözləmək mümkün de-

Lider TV-nin Xəbərlər Departamentinin rəhbəri Anar Şükürova yayılan xəbərləri təkzib etdi: "Jurnalist Lavrova verdiyi suala görə işdən çıxarılmayıb. Televiziyanın daxili əmrləri ilə azad olunub. Hansı məsələyə görə işindən azad olduğunu tam dəqiqliyi ilə bilməyəm də, yalnız onu deyə bilərəm ki, verdiyi sualla bağlı işindən kənarlaşdırılmayıb. Polad Bülbüloğlunun təqdimatı ilə guya onun azad edildiyi barədə deyilənlər də tam həqiqətə uyğun deyil. Olsaydı, ən azından xəbərimiz olardı. Hər bir idarə, müəssisələrdə işdən azad etmə necədirsə, burada da elə olub".

Jurnalistin özü və barəsindəki iddialarla bağlı P.Bülbüloğlu ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, mümkün olmadı.

Onu da qeyd edək ki, ölkə daxilində əksəriyyət jurnalisti müdafiə etsə də, onu verdiyi suala görə qınayanlar da var. Belə ki, virtualaz.org və haqqın.az saytlarının baş redaktoru Eynulla Fətullayev Lider TV-nin verdiyi qərarı düzgün hesab edib. Onun bu barədə öz facebook səhifəsində paylaşdığı statusu təqdim edirik: "Lavrovu təxribata çəkmiş jurnalistin işdən çıxarılmasını çox düzgün qərar hesab edirəm. Boş yerdə Rusiya kimi dövlət ölkəmizə qarşı açıqlamaya vadar etmək nəyə xidmət edirdi? Sual qeyri-peşəkar və məntiqsiz idi. Üstəgəl axı Lavrova daha ağıllı sual vermək olardı, məsələn - Aprel müharibəsindən sonra 5 rayonun qaytarılmasına dair Lavrov planının aqibəti və sair. Və tam fərqli cavab almaq olardı, nə isə... Günah jurnalistdə deyil, onu ora göndərəndədi! O sualı onun əlinə verəndədi!".

□ Cavansir ABBASLI

Bu gün Astanada Suriyaya dair kritik danışıqlar başlayır

Türkiyə, Rusiya və İranın təşkil etdiyi yeni formata ümidlər böyükdür, amma...

Bu gün Qazaxıstanın paytaxtı Astanada Suriya danışıqları başlayır. Qazaxıstan XİN-in məlumatına görə, danışıqlar qapalı olacaq və 1 sutka davam edəcək. Toplantının əsas tərəfləri Rusiya, Türkiyə və İrandır. Rəsmi toplantıdan əvvəl 3 ölkənin ekspertləri səviyyəsində müzakirələr aparılıb.

Astana toplantısının təminatçı ölkələri Rusiya, Türkiyə və İrandır. Toplantıda əsas razılaşma məhz bu 3 ölkənin əvvəlcə öz aralarında, daha sonra isə Suriyada savaşa tərəflər və eyni zamanda onları dəstəkləyən dövlətlər tərəfindən qəbul olunmalıdır. Yeri gəlmişkən, Suriya münasibətinin əsas oyunçularından olan ABŞ Astanada heyətlə təmsil olunmayacaq. Ankaranın tələbi ilə təşkilatçılar Vaşinqtona dəvət göndərsələr də, hakimiyyət təhvil-təslim prosesi və eləcə də təşkilatçı olaraq ABŞ-ın olmaması səbəbindən görünür Vaşinqton qatılmayıb. Astana görüşündə ABŞ-ı Qazaxıstandakı səfir Corc Krol təmsil edəcək. Dövlət Departamentinin müvəqqəti sözcüsü Mark Toner bunun səbəbinin prezident hakimiyyətinin təhvil-təslim prosesi ilə izah edib.

Qeyd edək ki, münasibətin ilk vaxtlarında Qərb və ərəb ölkələrinin birləşdiyi koalisiya da olub və uzun müddət Rusiya ilə düşmənlə cəbhədə yer alıb. Ancaq son bir ildə münasibətlər yumşalıb və Türkiyə Suriyada müharibənin bitməsi üçün Rusiya ilə əməkdaşlığa başlayıb. Xüsusən də Hələbdə mühasirədə qalan əhəlinin xilas edilməsi mövzusunda Rusiya və Türkiyə arasında anlaşma əldə olunub. Daha sonra isə xarici işlər nazirləri səviyyəsində Suriyada atəşkəsin əldə olunması razılaşması imzalanıb. Və sülh danışıqlarının başlanması razılaşdırılıb.

Məlum olduğu kimi, Türkiyə Suriya ilə 900 km uzunluğunda sərhədə malikdir, münasibətin ilk günlərindən Türkiyə müxalif qruplara hər cür dəstəyi verib və bu səbəbdən də Ankaranın bu qrupların bir çoxu üzərində ciddi təsiri var. Məhz bu təsirdən istifadə edərək Ankara müxalifləri danışıqlara razı salmaq, ortaq bir anlaşmanın əldə olunması üçün ciddi addım ata bilər.

Astana danışıqları prinsip olaraq BMT-nin Suriya münasibətinin həlli ilə bağlı başladığı Cenevrə danışıqları prosesinin bir mərhələsi kimi keçirilir. Münasibədə əsas oyunçuların alınacağı qərar bütünlükdə prosesə təsir edəcək. Proses isə ümumi olaraq xeyli sadədir. Belə ki, ilk növbədə Suriyada atəşkəs elan olunur, ardınca müxalif siyasi qruplarla radikal islamçı terror qruplarını ayırmaq və onlara qarşı mübarizəyə başlamaq. Danışıqlarda isə Suriyada keçid hakimiyyətinin qurulması, ümumi siyasi qüvvələrin təmsil olunduğu keçid hökumətinin formalaşdırılması, yeni konstitusiyanın və seçkilərin keçirilməsi kimi mərhələli proses gəlir. Ancaq indi əsas məsələ davamlı atəşkəsə nail olmaq və terrorçu qruplara qarşı birgə mübarizədir - və buna paralel olaraq danışıqların davam etməsi. Artıq atəşkəs mövcuddur, eyni zamanda Rusiya və Türkiyə artıq terrorçulara qarşı birgə əməliyyatlar, hava zərbələri həyata keçirir.

Bu prosesin siyasi razılaşmasının hansı şəkildə olması isə mübahisəlidir. Çünki Suriya prezidenti Yaponiya televiziyasına müsahibəsində deyib ki, Suriya konstitusiyasında "keçid hökuməti" ifadəsi yoxdur, Bəşər Əsəd deyib ki, yalnız fərqli siyasi partiya və qruplardan təşkil olunan bir hökumət qurmaq olar. Eyni zamanda bildirib ki, Suriyanın daxilində və xaricdə olan bütün siyasi qruplarla danışıq və müzakirələrə hazırdır. Ancaq o hansısa anlaşmaların deyil, seçkilərlə hökumətin formalaşdırılmasına tərəfdar olduqlarını bildirib. Bununla da o, hakimiyyətdən yalnız seçkilərdə uduzduqdan sonra gedə biləcəyini söyləyib.

Astanada Suriya hökuməti ilə yanaşı, müxalif qrupların da təmsilçiləri danışıqlara qatılacaq. Hələlik Suriya ilə bağlı hansı formada anlaşmaya nail olunacağı bəlli olmasa da, prosesin özünün başlanması və Türkiyənin müxaliflərinin əsas himayəçisi olaraq çıxış etməsi hansısa ortaq anlaşmanın mümkün olacağına ümidlər yaradır. Lakin Türkiyədən başqa ABŞ və ərəb ölkələrinin, xüsusən də Səudiyyə Ərəbistanı və Qatar kimi ölkələrin hansı mövqedə olacaqları, Astana prosesini hara qədər dəstəkləyəcəkləri və ya on azından mane olmayacaqları bəlli deyil. Prosesin ən diqqətli yeri də məhz budur. Çünki Suriyadakı silahlı qrupların hər biri bir və ya bir neçə ölkənin təsiri altındadır.

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

"Bir neçə gündən sonra şəhid əsgərimiz Çingiz Qurbanovun meyitinin düşmən əlində saxlanmasının bir ayı tamam olacaq. Bu müddət ərzində həyasız və insanlıqdan kənar bir həyat tərzini sürən vəhşi, faşist ermənilər hələ də öz inadkarlıqlarından əl çəkib hərbiçimizin nəşini qaytarmırlar. Əslində düşmən heç özü də nə istədiyini doğru-düzgün anlamır".

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bunları "Yeni Müsavat"a ötən ilin 29 dekabrında Ermənistanın diversiya-kəşfiyyət qrupunun hücumunu dəf edərək həlak olan əsgərimizlə bağlı düşmənin göstərdiyi anti-insani münasibət haqda danışarkən bildirdi. Onun sözlərinə görə, bəlkə də erməni tərəfi bununla özünü qarşıdakı hadisələr zamanı necə çətin bir duruma saldığını təsəvvürünə belə gətirə bilmir: "Düşmən hələ ki, eyforiyadadır. Ermənilər onsuz da özlərini öldürsələr belə, məcburiyyət qarşısında qalıb şəhid əsgərimizin meyitini qaytarmağa məcbur olacaqlar. Bunun başqa alternativləri yoxdur. Amma demişik və bir daha təkrarlayırıq ki, Ermənistan çox pis ənənənin təməlini qoydu. Onları mütləq peşman edəcəyik və özü də bu, çox yaxın zamanlarda baş verəcək. Zətan o proses başlayıb, amma onun bəzi detalları var ki, bunun üzərində Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi, qoşunların təmas xəttində olan hərbi hissə və birləşmələrin komandanlığı çox ciddi iş aparır".

Ü.Cəfərov xatırladı ki, dekabrın 29-dan bu günə kimi, yeni Çingizin şəhid olduğu vaxtdan bu yana bizim cəmi 1 itkimiz olubsa, düşmənin bu müddət ərzində 5-7 arası ölənlər və yaralanan hərbiçisi olub: "Bu, hələ bizim açıq mənbələrdən aldığımız məlumatdır. İndi görün, açıqlanmayan məlumatlar nədən xəbər verir. Beynəlxalq qurumlar isə növbəti dəfə özlərini rüsvay etdilər. Ermənistan siyasi və hərbi rəhbərliyi

ATƏT-in, Avropa Şurasının və digər qurumların üzünə faktiki təcürdü. Yeni onların həqiqətən də mənasız təşkilatlar olduğunu sübut etdi. Məni sakit buraxmayan bu polşalı casus Anjey Kaspşikin, ümumiyyətlə, şəhid əsgərimizin meyitinin qaytarılması ilə bağlı sərgilədiyi son dərcə yekəxana biganəliyidir. Axı bu yaramaz erməni tərəfdən bir işğalçı cəhənnəmə vasilə olanda, az qala özünü "cırır". Mən tam əminəm ki, tez bir zamanda biz Ermənistan ordusunun necə sərt şəkildə cəzalandırılmasının şahidi olacağıq. Şərəfli komandirlərimiz lazım olan hər şey edirlər ki, tez bir zamanda düşmən və havadarları, nəhayət ki, öz yaramazlıqlarını anlasınlar. Mən bunu söz xətrinə, pafos naminə demirəm. Çox ciddi şəkildə bu məsələ üzərində işlənir. Sadəcə, bir az zaman lazım olacaq. Şəhidimizi də biz tezliklə ən yüksək səviyyədə torpağa tapşıracağıq. Bunun düşmənlərimiz də özləri görərlər".

Sabiq təhlükəsizlik xidməti zabiti Arzu Nağıyev isə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əsgərimizin nəşinin qaytarılmasının bir neçə yolunu görür: "İlk öncə məsələnin danışıqlar yolu ilə həlli mümkündür. Belə ki, beynəlxalq qurumların Ermənistanı ciddi təzyiqlə və bu istiqamətdə işlər gedir. Diaspora təşkilatları da aktiv rol oynamaq və müvafiq aksiyalar keçirməlidir. Bütün bunlar nəticə verməyə, o halda hərbi müdaxilə edərək əks tərəfin əsgər və zabiti ölü, yaxud diri ələ keçirmək, şəhidimizlə dəyişmək lazımdır".

Şəhidimizin meyitini qaytarmayan Ermənistanla sərt xəbərdarlıq

"Tezliklə erməni ordusunun cəzalanmasının şahidi olacağıq"; "Ermənistan çox pis ənənənin təməlini qoydu"

Çingiz Qurbanov

Qarabağ Qazilər Birliyinin sədri, keçmiş döyüşçü Etimad Əsədov isə təəssüflə bildirdi ki, nəinki şəhid əsgərimizin nəşini, həmçinin Şuşada girov saxlanılan iki həmvətənimizin də geri qaytarılması mümkündür deyil: "Girovların, həmçinin şəhidimizin geri qaytarılması ilə bağlı danışıqların, həmçinin əsgərimizin geri qaytarılması ilə bağlı danışıqların aparılması lazımdır. Bütün bunlar nəticə verməyə, o halda hərbi müdaxilə edərək əks tərəfin əsgər və zabiti ölü, yaxud diri ələ keçirmək, şəhidimizlə dəyişmək lazımdır".

Qarabağ Qazilər Birliyinin sədri, keçmiş döyüşçü Etimad Əsədov isə təəssüflə bildirdi ki, nəinki şəhid əsgərimizin nəşini, həmçinin Şuşada girov saxlanılan iki həmvətənimizin də geri qaytarılması mümkündür deyil: "Girovların, həmçinin şəhidimizin geri qaytarılması ilə bağlı danışıqların, həmçinin əsgərimizin geri qaytarılması ilə bağlı danışıqların aparılması lazımdır. Bütün bunlar nəticə verməyə, o halda hərbi müdaxilə edərək əks tərəfin əsgər və zabiti ölü, yaxud diri ələ keçirmək, şəhidimizlə dəyişmək lazımdır".

geri alırsınız, ya da birdəfəlik ayağınızı bu ölkədən çəkirsiz! Yaxud pazı pazla çıxararlar. Biz də ermənilərin postlarına girməli, düşmən hərbiçilərini öldürməli, düşmən hərbiçilərini öldürməli, deməli, gətirin əsgərimizin meyitini, aparın cəsədlərinizi, əclaf! "

E.Əsədov beynəlxalq qurumların davranışları ilə bağlı kifayət qədər sərt mövqeyə ortaya qoymağın tərəfdarıdır: "Biz, nəhayət, ayılmalı, ortaya iradəmizi qoymalıyıq! İşğala, soyqırımına məruz qalan bizik, amma beynəlxalq təşkilatlar elə davranırlar ki, elə bil bu faciələri ermənilər yaşayıb. Azərbaycan hökuməti səfərbər olunmalı, torpaqların azad olunmasını qarşıya məqsəd qoymalıdır. Azərbaycan dövləti sülh tərəfdarı olduğunu bəyan etməklə yanaşı, xalqa imkan verməlidir ki, qəhrəman oğullarımız ermənilərin bizim ərazimizdə ordu saxlamasına, rahat oturmalarına, məscidlərimizdə donuz saxlamalarına imkan verməsin". Qarabağ qazisi bildirdi ki, Azərbaycan xalqı bu torpaqların azadlığı üçün canını verməyə hazırdır: "Lələtəpə hadisələri

göstərdi ki, əlil və şəhid ailələrinə nə qədər biganəlik olsa da, onların övladları yenə Vətən uğrunda savaşa hazırdırlar. Mən Lələtəpədə də, Goranboy tərəfdə də olmuşam, həmçinin Cəlilabadda gənclərimizin hərbi xidmətə yola salınması prosesində iştirak etmişəm. Gənclərimiz "Vətənə canımız fəda" deyib, bayrağımızı öpüb hərbi xidmətə yola düşdülər. Valideynlərimiz də deyirdilər övladlarımızı Vətənə qurban demişik, yetər ki, torpaqlar alınsın. Bundan artıq ruh yüksəkliyi, Vətənə bağlılıq nə ola bilər ki? Bu ruhu öldürmək olmaz, bu ruha sahib çıxıb insanlarımızı torpaqların azadlığı uğrunda mübarizəyə səfərbər etmək lazımdır. Qoy biz ölək, amma torpağımız azad olunsun, alınmışdakı ləkəni silib-təmizləyək, Xocalının qisasını ala! Biz bu qisası Qiyamətədə saxlaya bilmərik. Əks təqdirdə gələcək nəsillər bizi lənətləyəcək. Bu hadisələr bizim zamanımızda düşübsə, onu biz həll etməliyik, gələcək nəsillərə saxlamalıyıq".

□ E.PAŞASOY

Tanınmış politoloqdan "Kremləndən bu qədər çəkinməyə" çağırışı

Elxan Şahinoğlu: "Moskva görsə ki, biz daha çox qorxuruq, üstümüzə daha çox gələcək"

Hüquq professoru İlham Rəhimov qəzetimizə müsahibəsində bildirib ki, Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Dağlıq Qarabağla bağlı səsləndirdiyi fikrinə görə açıqlama verməlidir:

"Lavrov deyib ki, Dağlıq Qarabağ problemi istisnasız olaraq Azərbaycanın daxili məsələsi deyil. Bu, çox ciddi bəyandır. Birincisi ona görə ki, belə açıq münasibət ilk dəfədir səslənir. İndiyə qədər analoji bəyandır olduğunu xatırlamıram. İkincisi ona görə ki, bu fikri çox yüksək dövlət vəzifəsi tutan şəxs deyir. Sergey Lavrov sıradan siyasetçi, deputat, politoloq, jurnalist deyil, o, Rusiya kimi nəhəng bir dövlətin xarici siyasət idarəsinə başçılıq edir. Rusiya defələrlə həm dövlət başçısı, həm də XİN-i səviyyəsində Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü tanıdığını bəyan edib. Bu dəfə isə Rusiya xarici işlər nazirinin deyirdim diplomatik üslub baxımdan qeyri-dəqiq ifadəsi Azərbaycanda haqlı olaraq narazılıqla

qarşılanıb. Fikrimcə, Azərbaycan rəsmən Rusiya XİN-dən bu haqda açıqlama tələb etməlidir. Çünki baş verənlər Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir".

Bəs, Rusiya ondan gözlənilən açıqlamaları, izahatı verəcəkmi? Politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, professor İlham Rəhimov çox düzgün, hüquq əsaslanan və milli maraqları qoruyan mövqeyə ortaya qoyub: "Mən İlham Rəhimovla tamamilə razıyam ki, Lavrovun açıqlaması ilə bağlı Azərbaycan rəsmən Rusiya XİN-dən ciddi açıqlama tələb etməlidir. Susqunluq olduqca, Moskva düşünəcək ki, bundan sonra da sərtliyimizi nümayiş etdirməliyik, onsuz da Azərbaycan ciddi etiraz edəsi deyil. Lavrovun dediklərinin tamamilə Ermənistanın xeyrinə olduğu ortadadır. Rusiyadan izahat, açıqla-

Elxan Şahinoğlu

ma tələb edilməlidir. Ancaq mənə, Rusiya bizim gözlədiyimiz açıqlamaları verməyəcək. Bunun bir neçə səbəbi var. Lavrovun mövqeyi elə Rusiya iqtidarının mövqeyidir. Lavrov Kremlin mövqeyini yaxşı bilir və ona görə də arxayın şəkildə o cür açıqlama verdi. Düzdür, Lavrov ermənipərəstdir, Ermənistanın mövqeyini Ermənistanın xarici işlər naziri kimi müda-

fiə edir. Bütün bunlara baxmayaraq, Lavrov əslində Kremlin düşüncə tərzinə uyğun hərəkət edir. O, sadəcə olaraq, Kremlin düşüncə tərzini açıqladı. Biz faktiki bunu bildik. Son bir ilə yaxın müddətə götürün, aprel döyüşləri zamanı Azərbaycan ordusu uğur qazanmışdı və bu uğur xeyli genişləndi. Moskva-nın zəngləri başladı və biz atəşkəs elan etməyə məcbur ol-

duq. Bu davranış Rusiyanın Ermənistanı dəstəyi idi. Bir çoxlarında yanlış təsəvvür var idi ki, Rusiya artıq münasibəti ədalətli həll edəcək və 2016-cı ilin sonuna kimi bir neçə rayon Azərbaycana qaytarılacaq. Bunların heç biri baş vermədi. Əksinə, Sankt-Peterburqda prezidentlərin görüşündə Rusiyadan bizi təzyiqləndirdi. Təzyiqləndirdi ki, atəşkəsə riayət etməliyik. Rusiya apreldən sonra Ermənistanın mövqeyini açıq-aşkar müdafiə edir. Sergey Lavrov da bundan daha da ruhlanaraq açıq ifadələrlə bəyandır verdi. O arxayındır ki, Kremləndən onun açıqlaması əleyhinə hər hansı açıqlama olmayacaq. Lavrov bilsəydi ki, Rusiyanın rəhbəri Dağlıq Qarabağ məsələsində fərqli fikirləşir, münasibətin ədalətli həllinin tərəfdarıdır, aydındır ki, azərbaycanlı jurnalistin sualına başqa cür cavab verəcəkdi".

Politoloq vurğuladı ki, Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanın yumşaq açıqlaması ilə kifayətlənməli deyil: "Elmar Məmmədyanın Lavrovun məlum bəyandırına verdiyi gün həmin bəyandırın yolüstü bir cavabı verdi. Görünür yuxarı instansiyalardan ona deyilmişdi ki, mütləq Lavrovun cavabı verilməlidir. Yumşaq şəkildə olsa da xarici işlər naziri cavab verdi. İlk dəfə idi ki, Məmmədyanın dilindən Rusiyaya yumşaq da olsa etiraz müşahidə etdik. Amma yenə də gəlirik İlham Rəhimovun müsahibəsinə ki, Azərbaycan bununla kifayətlənməli deyil, Rusiya XİN-dən açıqlama tələb etməlidir. Mən də bu fikri

bölüşürəm ki, Azərbaycan bu addımı atmalıdır. Azərbaycanda Vladimir Putinin xarakterini ən dəqiq bilən İlham Rəhimovdur. İlham bəy Rusiyanı dərinləndirir. Bütün bunları bilən professor deyirsə ki, biz Rusiyadan açıqlama, izahat tələb etməliyik, çəkinməməliyik, deməli, biz bunu etməliyik və çəkinməyə ehtiyac yoxdur. Təəsüf ki, Azərbaycan hökuməti Rusiyadan həddən artıq dərəcədə çəkinir. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyindən tələb etmək əvəzinə, Lavrova sual verən azərbaycanlı jurnalisti işdən çıxarırlar. Bu qədər çəkinməlik ortada olduğu vaxtda çətin ki, Rusiya XİN-ə hansısa ciddi tələb irəli sürülsün. Rusiya hakimiyyəti də Azərbaycanın bu qədər qorxduğunu gördüyü üçün hansısa izahat verməz. Azərbaycanda hakimiyyətdə olan insanların Rusiyadan bu dərəcədə ehtiyatlandıqını bəlkə də heç Moskvanın özü təsəvvür etmir. Rusiya böyük qonşudur, Gürcüstanı, Ukraynanı müəyyən qədər parçaladı və bu dövlətdən müəyyən qədər ehtiyatlanmaq lazımdır. Amma qorxmaq lazım deyil. Çünki Moskva gördükcə ki, biz daha çox qorxuruq, üstümüzə daha çox gələcək. Biz Rusiya ilə kəllə-kəlləyə gəlməyin lazım olduğunu demirik. Sadəcə olaraq, elə məsələlər var ki, orada prinsipiallıq edilməlidir. Mən təsəvvür edirəm ki, Dağlıq Qarabağla bağlı o cür açıqlamaları ABS-in dövlət katibi versəydi, ona hansı dərəcədə sərt reaksiyalar, hücumlar olardı".

□ Etibar SEYİDAĞA

"Baxış bucağı"

Son günlər dünya üçün bir nömrəli müzakirə mövzusu ABŞ-da Donald Tramp dövrünün başlanması, yeni administrasiyanın dünyaya və ölkəsinə nələr qazandıracağı barədədir. Azərbaycan da dünyanın bir hissəsi kimi, təbii ki, prosesləri həssaslıqla izləyir. Ancaq bu dövəmdə bizləri narahat edən əsas məsələ şimal qonşumuzdan verilən təhdidli bəyanat oldu. "Azərbaycan Namına" İctimai Forumun prezidenti Eldar Namazov "Yeni Müsavat"a müsahibəsində Tramp dönəmi və Lavrovun anti-Azərbaycan mövqeyi barədə kifayət qədər maraqlı fikirlər söylədi:

- Əslinə qalsa, yarandığı, dünya meydanına çıxdığı gündən ABŞ-da yalnız daxili problemlərlə məşğul olmaq ənənəsi, təcürbəsi və siyasəti həmişə çox güclü olub. Faktiki olaraq 20-ci əsrin əvvəllərində ABŞ iqtisadi cəhətdən dünyada hegemon dövlətə çevrilmişdi, ancaq dünya siyasətinə, demək olar ki, qarışmırdı, Avropanın, Asyanın daxili işlərinə müdaxilə etmirdi. O dərəcəyə çatmışdı ki, Avropa ölkələri ABŞ-a müraciət edirdilər ki, sizin dünyada global rol oynamağa haqqınız var, vaxt da yetişib, elə isə niyə dünya problemləri ilə məşğul olursunuz? Bu, ABŞ siyasətində aparıcı xətt idi. Sonra bu xətt 1-ci Dünya müharibəsi dövründə dəyişməyə başladı, İkinci Dünya müharibəsi zamanı daha da gücləndi və ABŞ global problemlərdə aparıcı ölkəyə çevrildi. Əvvəlcə SSRİ ilə rəqabət aparırdı, imperiya dağılından sonra isə hətta bir qütblü dünya konsepsiyası meydana gəldi. Son illərdə ABŞ-da bu məsələlərlə bağlı ciddi narazılıqlar yaranmışdı. Narazılıq ondan idi ki, ABŞ global rol oynaya-oyunaya öz iqtisadiyyatında özünə problemlər yaşadı. ABŞ çoxsaylı ölkələrin dirçəlməsində əsas aparıcı rol oynayır, müxtəlif ölkələrin iqtisadiyyatına böyük yatırımlar qoyur, ancaq məsələlər, Çin gəlib Avropaya, Amerika meydan oxuyur, bir çox iqtisadi məsələlərdə onu üstələyir. Digər tərəfdən, Avropa Birliyi son 15-20 ildə iqtisadi qurum kimi çox güclənmişdi, Amerika, Çin və Avropa Birliyindən ibarət iqtisadi üçbucaq yaranmışdı. Eyni zamanda konfliktlərin həllində də ABŞ-ın öz səhvləri ucbatından, ya da obyektiv səbəblərdən ciddi problemlər yaşandı. İraq əməliyyatı yanlış bir əməliyyat kimi qəbul olundu. Nə Əfqanıstan, nə də Suriyaya müdaxilələr istənilən nəticələrə vermədi. Bütün bu iqtisadi və beynəlxalq problemlərdə yaranan narazılıqlar axırda Tramp fenomenini ortalığa gətirdi. Trampın indi bəyan etdiyi şüarlar daha çox 20-ci əsrin əvvəlindəki ABŞ-ı xatırladır ki, biz ilk növbədə daxili problemlərimizlə məşğul olmalıyıq. Artıq ABŞ elə bir dünya düzənini, elə bir mərhələni yaşayır ki, bu ölkə yalnız daxili problemlərlə məşğul ola bilməyəcək.

Trampın çıxışı çox ənənəvi çıxış idi. Elə bil ki, seçkiqabağı kampaniyada çıxış edirdi. Ancaq ondan daha önəmli odur ki, bu günlərdə Ağ Evin saytında Tramp administrasiyasının prioritetləri sadalənib. Biz görürük ki, orada çox ciddi beynəlxalq

məsələlər var. Orada Rusiya ilə dil tapmağa mane olacaq Çin və İran problemləri prioritet sayılır. Rusiya həm Çin, həm İranla çox sıx hərbi-strateji və siyasi tərəfdaşlıq həyata keçirir. Tramp administrasiyası Amerikanın daxilində neft və qaz hasilatını məhdudlaşdıran qanunları ləğv etmək istəyir. Bu, o deməkdir ki, ABŞ dünya bazasına aparıcı neft hasilatçısı olan ölkə kimi çıxacaq. Bu da Rusiyanın

nə Çin, nə İranla bağlı razılığa gələcəklər. Üstəlik, görürlər ki, yeni hakimiyyət raketdən müdafiə sisteminin gücləndirilməsi, hərbi donanmanın yenidən qurulması, hərbi sənaye kompleksinə külli miqdarda yatırım qoymağı fikirləşir. Rusiyada da müstəqil düşüncən ekspertlər deyirlər ki, bu məsələlər Rusiya üçün ciddi problemlər yaradacaq. Trampın Avropa haqqında dedikləri də bö-

tərkib hissəsi sayıram. Lavrovun bəyanatında bizi narahat edən çox ciddi məqamlar var idi. Ancaq eyni zamanda məni təəccübləndirən məqam başqadır. Şəxsən mən onun dediyi Qarabağ məsələsinin Azərbaycanın daxili işi olmaması ilə bağlı hissəni o qədər də vacib saymadım. Orada Azərbaycanın maraqlarının əleyhinə olan daha vacib məsələlər və real, obyektiv təhlildən uzaq olan

on minlərlə hərbi, yüzlərlə tanklar, BTR-lər dayanır, Ermənistan ordusunun böyük hissəsi Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindədir. Biz orada anti-terror əməliyyatı yox, işğalçı ordunu çıxartmaq üçün hərbi əməliyyat keçirəcəyik. Bütün bunları nəzərə almaq lazımdır. Ancaq Lavrovun Azərbaycanı qarşı erməni təsirindən irəli gələn daha ciddi məqamlar oldu.

- **Hansılardır onlar?**

məşğul olsun. Rusların da arzusu budur ki, dünyanın bölünməsi ilə bağlı yeni Yalta sazişi imzalsın. Əgər Tramp bu xətti seçsə, Avropa qitəsində, Şərqi Avropada, Qafqazda çox ciddi problemlər yaranacaq. Onda Rusiya daha sərt siyasət yürüdəcək, daha sağ-soluna baxmayacaq. Yox, əgər yeni Yalta sazişi, yeni dünyanı təsirləyə bölmək ideyası reallaşmasa, ABŞ və Avropa bu bölgələrdə

"Kifayət qədər mürəkkəb və təlatümlü dövr başlayır"

Eldar Namazov: "Trampın xarici siyasətlə bağlı bəyanatları həm dünya siyasətçilərini çaş-baş salıb"

"Sözsüz ki, mən Lavrovu erməni lobbisinin tərkib hissəsi sayıram"

maraqlarına ziddir. Əgər bu sanksiyalar davam etsə, Rusiyanın ehtiyatları artıq iki ilə tam tükənməyə başlayacaq.

- **Trampın and içməsinə bir neçə daqiqə sonra Ağ Ev administrasiyasının Çinlə bağlı bəyanat verməsi də, yaqın, təsadüf deyildi...**

- Təbii ki. Əslində Tramp Barak Obamanın xarici siyasətini tənqid edəndə dediklərinin mahiyyəti ondan ibarət idi ki, bizim əsas rəqibimiz Çindir, sizsə Rusiya ilə dava aparırsınız, amma onunla da bacarmırsınız. Ona görə də Trampın xarici siyasətlə bağlı bəyanatları indi həm Avropa, həm də dünya siyasətçilərini çaş-baş salıb. O cümlədən Rusiyada birmənalı mövqə yox olub. Onlarda da Tramp eyforiyası artıq bitmək üzrədir. Onlar yeni administrasiyanın açıqlamalarını oxuyurlar və başa düşürlər ki, onunla

yük narahatlıq doğurur. Ona görə indi bütün dünya gözləmə mövqeyindədir ki, seçkiqabağı şüarlar reallığa çevriləcək,

yoxsa Trampın komandasında yer almış adamlar öz "şef"inə təsir edib bu siyasəti korrekte edəcəklər. Bu sualların cavabını hələ heç kim-nə Moskva, nə Brüssel, nə də Pekin bilmir. Ola bilsin ki, Trampın özü də yalnız işə başlayandan sonra və komandası ilə addımlarını müzakirə etdikdən sonra mitinqlərdə dediklərinə aydınlıq gətirəcək.

- **Eldar bəy, icazəmlə digər ciddi məsələdən danışaq. Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrovun Azərbaycanla bağlı təhdidli mövqeyini siz necə şərh edirsiniz?**

- Sözsüz ki, mən Lavrovun etnik mənsubiyyətini və bundan əvvəlki bəyanatlarını nəzərə alaraq, onu erməni lobbisinin

təxribatçı ifadələr var idi. Gəlin əvvəlcə "Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil" məsələsinə baxaq.

Məni təəccübləndirən odur ki, axı, biz uzun atəşkəs imzalandan sonra 23 ildə bütün dünyanı inandırmağa çalışırıq ki, Qarabağ məsələsi Azərbaycanın daxili işi deyil. O mənada ki, bir ölkə digərinə təcavüz edib. Əgər bir ölkə digərinin torpaqlarını işğal edibse, burada "daxili işimizdir" ifadəsi o qədər də yerinə düşür. Əslinə qalsa, erməni tərəfi 23 ildir dünyaya car çəkir ki, Qarabağ Azərbaycanın daxili işidir, qoy Bakı qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın rəhbərləri ilə danışıqlar aparsın, bizim bu danışıqlarda iştirakımız düzgün deyil və biz tərəf deyilik. Biz isə bütün dünyanı inandırmağa çalışırıq ki, Azərbaycanın 20 faiz torpaqlarını Qarabağ erməniləri yox, Ermənistan dövləti işğal edib. Əslinə qalsa, dünya ictimaiyyəti bu məsələdə Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyib, bildirib ki, danışıqlar Azərbaycanla Ermənistan arasında keçirilməlidir. Yalnız Ermənistan işğala son qoyandan sonra Azərbaycan artıq Dağlıq Qarabağdakı erməni icması ilə danışıqlar apara bilər. Onda biz bunu daxili işimiz sayacağıq. Biz BMT Nizamnaməsinə istinad edirik ki, Azərbaycan güc tətbiq etməyə rəqib torpaqlarını azad edə bilər. Biz dövlətin təcavüzə qarşı özünü müdafiəsi ilə bağlı maddəyə istinad edirik. Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazisində olduğunu gizlətməyə çalışırdı, ancaq gizlədə bilmədi, bu, mümkün deyil. Çünki hərbi insidentlər zamanı erməni tərəfdən həlak olan hər 10 nəfərdən azı 8-i Ermənistan vətəndaşı çıxır, onları aparıb Ermənistanda dəfn edirlər. Bütün dünya da torpaqları Ermənistanın işğal etdiyini bilir. Onu da qeyd edim ki, bizim jurnalistin Lavrova verdiyi sualda antiterror əməliyyatı ilə bağlı məqam məni təəccübləndirdi. Azərbaycan torpaqlarını hansısa terror şəbəkəsi işğal etməyib. İşğal olunmuş ərazilərdə

- Birincisi, Lavrov qeyd etdi ki, guya BMT Təhlükəsizlik Şurasının (TŞ) qətnamələri atəşkəs rejimini tələb edib və bəzilər buna əməl etməyib. Bu, ağ yalandır! BMT qətnamələrində atəşkəs haqqında sözlər var idi, ancaq onların məzisi belə idi ki, Azərbaycan torpaqları işğal olunub və işğalçı dövlət qeyd-şərtsiz ordan qoşunlarını çıxartmalıdır! Lavrovsa bunları demir, BMT TŞ qətnamələrini təhrif edir ki, orada yalnız atəşkəsdən söhbət gedib. Bizimçün ikinci önəmli məsələ odur ki, Lavrov qeyd edir ki, torpaqlar azad olunmalıdır. Ancaq bunun ardınca deyir ki, eyni zamanda da Dağlıq Qarabağın statusu müəyyənləşdirilməlidir. Halbuki bu yaxınlarda hətta Türkiyə XİN başçısı Mövlud Çavuşoğlu da qeyd etmişdi ki, Rusiya Qarabağla bağlı təkliflərini verib, orada rayonların qaytarılması məsələsi var və status məsələsi sonra həll olunmalıdır. Ermənistanın özündə də böyük hay-küy qopmuşdu ki, Rusiyanın "aprel müharibəsi"ndən sonra təklifi məhz mərhələli plan təklifidir. Yeni status məsələsi indi müzakirə oluna bilməz. İndi hansı səbəbdən Rusiya XİN rəhbəri məhz torpaqların azad olunması ilə status məsələsinə eyni vaxtda həllini irəli sürür? Biz narahat edən bax, budur! Bu adam BMT TŞ-nin qətnamələrində torpaqların qeyri-şərtsiz azad olunması tələbini də danır.

- **Lavrov Putinin sözünü dedi, Kremlin planlarının anon-sunu verdi, yoxsa sadəcə, milli kimliyinin nümayişi idi?**

- Biz yuxarıda ABŞ-ın yeni administrasiyası haqqında danışdıq. Trampın hansı siyasət yürüdəcəyi Rusiyaya da hələ axıra kimi bəlli deyil. Mümkündür ki, onlar bir neçə variantlar hazırlayıblar. Ola bilsin, Tramp Rusiyanın istəyinə uyğun olaraq desin ki, gəlin dünyanı təsir dairələrinə bölək, Qafqaz, Ukrayna, ya başqa yerdə ABŞ-ın marağı yoxdur, o bölgələrdəki problemlərin həlli ilə Rusiya

öz maraqlarını qorumağa başlasa, onda Rusiya başqa siyasət yürüdəcək. Mənə elə gəlir ki, Rusiya rəsmiləri yeni ABŞ administrasiyasının son qərarlarını gözləyir. Yəni dünyada gedən proseslərə hansı münasibət bəsləyəcəklər, Avropa Birliyi ilə münasibətləri necə olacaq, Ukrayna, Azərbaycan yeni administrasiyanın planlarında hansı yeri tutacaq, bunları gözləyirlər. Bu qərarlardan asılı olaraq Kreml də öz planlarını tutacaq. Ancaq hər halda Lavrovun bəyanatına, başqa erməni əsilli, ya da Ermənistanla bağlı olan rus siyasətçilər və ekspertlərin çıxışlarına qulaq asanda biz ən pis variantlara da hazır olmalıyıq və bu məsələlərdə çox diqqətli olmalıyıq.

- **Eldar bəy, Azərbaycanın Tramp administrasiyası ilə əlaqələrini necə təsvir edirsiniz?**

- Azərbaycanın yeni ABŞ administrasiyası ilə əlaqələr qurmaq imkanları var. Sırr deyil ki, bu yaxınlarda namizədliyi təsdiqlənən yeni dövlət katibi Azərbaycanla böyük layihələri həyata keçirib, Xəzər dənizindəki neft yataqları ilə bağlı sazişləri Bakıda imzalayıb, müəyyən əlaqələr var. Trampın özünün də Azərbaycanla müəyyən əlaqələri var. Eyni zamanda son dövrlərdə Rusiyanın həm Türkiyə, həm Azərbaycanla tərəfdaşlıq münasibətləri qurmaq meyilləri də var idi. Buna mane olan erməni lobbisi də mövcuddur - Lavrov daxil olmaqla. Başqa Rusiya məmurları da var ki, Rusiya maraqlarından daha çox, əski vətənlərinin maraqlarını güdürlər. Yeni kifayət qədər mürəkkəb və təlatümlü dövr başlayır, təkə Azərbaycan üçün yox, bütün dünya üçün. Söhbət yeni dünya düzəninin formalaşmasından gedir. Bu məsələlərdə bizimçün həm böyük təhlükələr var, həm də ki, xarici siyasətimizi düzgün qursaq, müəyyən üstünlüklər də əldə etməyimiz mümkündür...

□ **Elsad PAŞASOY**

Bakının israrı, Minskin qətiyyəti və... Lavrovun fiaskosu

Ötən həftəsonunun Azərbaycanın ötrü önəmli olaylarından biri də yəhudi blogger Aleksandr Lapşinin işi ilə bağlı oldu. Belarusun baş prokurorunun müavini Aleksey Stukun A.Lapşinin Bakıya ekstradisiyası haqda imzaladığı qərar Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrov başda olmaqla, bunun əksini gözləyənlər üçün, az qala, açıq səmərəsiz şimşək effekti yaratdı.

Həmin qərarla deyilir: "Belarus DİN-in Cəzaların İcrası Departamentinə tapşırılsın ki, Aleksandr Valeryeviç Lapşinin ekstradisiyasına dair qərar qüvvəyə mindikdən sonra onun Azərbaycanın müvafiq orqanlarına təhsil verilməsini təmin etsin. Qəbul edilmiş qərar barədə Azərbaycanın Baş Prokurorluğu məlumatlandırılınsın. Bu qərarın bir nüsxəsi A.V. Lapşinin özünə təqdim olunsun, ona qərardan 10 gün müddətində məhkəməyə şikayət etmək hüququnun olduğu izah edilsin".

Ekstradisiya qərarının Rusiyanın baş diplomatu Lavrovun A.Lapşinə verdiyi nümayişkarənə dəstəkdən və anti-Azərbaycan reveransından cəmi bir gün sonraya təsadüf etməsi xüsusən diqqət çəkir. Bu fakt heç şübhəsiz ki, ən əvvəl Belarus dövlətinin ölkəmizə qarşı növbəti dost münasibətinin göstəricisidir (Yeri gəlmişkən, KTMT-nin baş katibi postuna erməninin gətirilməsini əngəlləyən iki dövlətdən biri Belarustur. 4 günlük aprel müharibəsi zamanı isə Minsk açıq-aşkar Azərbaycana müdafiə edərək, İrəvanı hiddətləndirmiş, o üzündən həttə Belarus səfiri Ermənistan XİN-ə çağırılmışdı).

Minskin bu qətiyyəti eyni zamanda Azərbaycan dövlətinin məsələdə israrının nəticəsi, Lavrov kimilərin burnundan vurulması, necə deyirlər, pərt edilmişdir. Nəhayət, Qarabağ separatçılarına, onların dünyadakı gizli-aşkar havadarlarına, işğalçı Ermənistanı yaxşı bir dərdsdir, ermənilərin anti-Azərbaycan təbliğatına zərbədir. "Bravo", Minsk!

Bunun ardınca, yəni Lapşin Azərbaycana ekstradisiya edildikdən sonra ölkə prezidenti İlham Əliyev tərəfindən əfv olunsa belə, mahiyyət dəyişməyəcək. Çünki ekstradisiya faktı, bloggerin Bakıya gətirilməsi, -

Azərbaycan öz ətrafında məkrli oyunu pozur - ermənilər xofda

Rusiya XİN başçısı pərt edildi - Lavrovun canfəşanlılığına rəğmən, yəhudi bloggerin ekstradisiyasına qərar verildi; Lapşinin anası da prezident İlham Əliyevdən əfv dilədi; bu həftə qalmaqallı məsələ yekunlaşsa bilər - gözlər Bakıda; Azərbaycan üçün ən yaxşı variant o olardı ki...

nəyə qarşı ki, Lavrov israrla çıxış edərək, faktiki, Azərbaycan dövlətini aşağılamışdı, - artıq baş tutmuş sayılacaq. Azərbaycan üçün bu qalmaqallı məsələdə ən uyğun variant isə Lapşinin məhz Bakıda bağışlanması olardı. Bağışlanma ehtimalı isə var, hər halda Lapşin rəsmən üzrxahlıq ərizəsi yazıb. Bu, sözsüz ki, Azərbaycanın məsələdə ilk ciddi siyasi-diplomatik və təbliğatı uğurudur.

Məsələyə dəxli olan daha bir maraqlı detal - ekstradisiya qərarından bir gün öncə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Davosda verdiyi "Rusiya yeni silahlar almaq niyyətindəyik" açıqlamasıdır. Görünür, rəsmi Bakı bununla Moskvaya, o sırada Lavrova incə şəkildə anlatmaq istəyib ki, ikitərəfli əlaqələr üçün hansısa bloggerdən də vacib məsələlər var və hərbi-texniki əməkdaşlıq belə hüquqi insidentlərə görə zədələne bilər...

Yada salaq ki, ötən həftə Lavrov açıq şəkildə Lapşinin Azərbaycana ekstradisiyası əleyhinə olduğunu söyləmiş, həttə işğal altındakı Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərləri təşviq etmişdi. Sitat: "Biz istənilən jurnalist və ya şəxsin (!-A.X.) dünyanın istənilən yerində hansısa yeri ziyarət etməsini kriminallaşdırmaq və cinayət məsuliyyətinə cəlb etməyin əleyhinəyik. Bu məsələ ilə əlaqədar diplomatik fəaliyyət apardıq. Lapşin eyni zamanda İsrail və

təndaşdır. İsrail diplomatları da onunla təmasdadırlar. Bütün tədbirləri görəcəyik ki, bu məsələlə həll olunsun. Təbii ki, bu, Rusiya vətəndaşının bütün hüquqlarının qorunması şərti ilə ediləcək. Biz israililərlə birlikdə sıx əlaqədə işləyirik".

Bir daha xatırladaq ki, yəhudi blogger Azərbaycan dövlətinə qarşı çağırışlarda, işğal altındakı ərazilərə qanunsuz səfər edərək, sərhəd rejimini pozmaqda və separatçı rejimi təbliğ etməkdə ittiham olunur. İsrail, Rusiya və Ukrayna vətəndaşlığı daşıyan qalmaqallı bloqerlər Minskə saxlanılması böyük siyasi hay-küy yaradıb. Ələlxüsusən işğalçı Ermənistan ciddi şəkildə təlaşlanıb. Çünki ilk dəfə olaraq, separatçı bölgəyə qanunsuz səfər etdiyi üçün konkret şəxs saxlanılaraq Azərbaycana təhvil verilmək üzrədir.

Bu, sözsüz ki, separatçı rejimin təbliğinə ciddi zərbədir. Erməniperəst xarici işlər naziri Lavrov bu ekstradisiyaya qarşı boşuna çıxmayıb ki. Həttə ABŞ Dövlət Departamenti onun saxlanılmasını "söz azadlığının pozulması" kimi şərh edib.

İsrailə gəlincə, bəllidir ki, Azərbaycanın strateji tərəfdaşı olan bu ölkə bloqerlərin məsələsi ilə bağlı Azərbaycanla danışıqlar aparır. O da məlumdur ki, İsrail XİN bloggerin Azərbaycandan açıq şəkildə üzr istəməsinin əvəzində onun təqib olunmasının dayandırılmasını xahiş edib. Həmçinin Lapşinin İsraildə ya-

şayan anası Azərbaycan prezidentinə müraciət edərək, oğlunun bağışlanmasını diləyib.

Lakin belə görünür, rəsmi Bakı Lapşinin ekstradisiyasına israrlıdır. İstisna deyil ki, cina-yətkərə İsrail, xüsusən də Rusiya səviyyəsində açıq dəstəyini ifadə etməsi (Lavrov bunu üstəlik, Qarabağ mövzusunda fitnəkar bəyanatı fonunda edib) rəsmi Bakının və ola bilsin, həm də Minskin xoşuna gəlməyib. Yeni əks-effekt yaradaraq, Azərbaycan dövlətinin bir az da prinsipial mövqeyə köklənməsinə gətirib.

Bu da doğru və məntiqlidir. Azərbaycan Ermənistan kimi "əl dövləti" deyil ki, hər xahiş-tələbə "baş üstə" desin. Üstəlik, məsələdə beynəlxalq hüquq, BMT Nizamnaməsi bütünlüklə ölkəmizin tərəfindədir. Əksinə, hansı-

Ağ Evdə tək

Khalid KAZIMLI

Bir vaxtlar Hollivudda "Evdə tək" filminə çəkilmiş Donald Tramp indi Ağ Evdə təkdir. O mənada ki, cənab prezident ölkəsinin və dünyanın problemləri ilə təkbaşına qalıb.

İndi o, filmdəki partnyoru 8 yaşlı Kevinin vəziyyətindədir, dünyanı sarmış qarətçilərin, quldurların öhdəsindən gəlməlidir, başını salamat saxlamalı, dolandırmalıdır.

Düzdür, Tramp da Kevin kimi itizəkəli və cəsurdur, amma ölkəsindəki situasiya onun istədiyi kimi deyil. Dünyada heç bir prezident istəməz ki, andiçmə günündə ona sət etirazlar bildirilsin.

Başqa vaxt yenice işə başlayan ABŞ prezidentlərinə qarşı 100 gün ərzində nəinki etiraz aksiyası keçirmədilər, heç adicə mətbuatda tənqid də etmədilər, 100 günün tamamını gözlərdilər.

Ancaq indi adamın prezident postunda 100 dəqiqəsi belə tamam olmadı, tənqidçilər bir dəqiqə olsun susmadılar, məskalılar paytaxtda iğtişaş törətdilər, üstəlik, ölkənin hər tərəfindən gəlmiş qadınlar Kapitolu təpəsinin yamacında 100 minlik etiraz aksiyası keçirdilər.

Bu, o deməkdir ki, yeni prezidentə ölkə əhalisinin tən yarısı etimad bəsləmir. Bu sırada onun öz partiyasının üzvləri də kifayət qədərdir.

Situasiyan qəlizləşdirən odur ki, seçicilərin Trampa güvənməyən hissəsi passiv loyallardan ibarət deyil, aktiv etirazçılardan ibarətdir.

1974-cü ildə impiçment edilərək istefa verməyə məcbur qoyulmuş 37-ci prezident Riçard Nixsondan sonra ilk dəfədir ki, hələ vəzifəsinin icrasına başlamamış şəxsə qarşı bu qədər intensivlikdə "impiçment" sözü eşitdirilirdi.

Bu kəlmə və o prosedur ABŞ prezidentlərinin qorxulu rəyasıdır. Onları hər istediklərini etməkdən, əlavə səlahiyyətlər qazanmağa çalışmaqdan, qanunsuz üsullarla sərvət toplamaqdan, "bu ölkənin prezidenti mənəm, nə istəyəm, edərəm" ritorikasına uymaqdan çəkindirən başlıca səbəb impiçment edilmək qorxusudur.

Bir zamanlar ABŞ-in 42-ci prezidenti Billi Klinton belə bir xoşagəlməz durumla üz-üzə qalmışdı. Fəqət ona qarşı irəli sürülən ittihamlar dövlətə xəyanət məsələsi ilə bağlı deyildi, ailə xəyanəti qrafasından idi, ona görə də Klinton impiçment edilməkdən canını qurtardı.

Trampa qarşı isə dövlətə xəyanət ittihamı səsləndirilir. Onun seçilməsində Rusiya dövlətinin rolu olmasına dair şübhələr getdikcə böyüyür.

Əgər Tramp bir sonrakı qərar və addımlarında Rusiyaya loyallıq və güzəştə etsə, Kremlin nazıyla oynasa, onun qabağından qaçsa, mühafizəkar Amerika ictimaiyyəti bunu ona bağışlamayacaq. Bu durum Trampın Rusiya qarşısında gözükgölgəli olması anlamına gələcək, səslənən ittihamların sübutu kimi qarşılanacaq.

Prezidentliyinin ilk günündə o, sələfi Obama kimi olmayacağını göstərməyə macal tapıb. Tramp Ağ Evə qədəm basarsa, qaradərili hüquq müdafiəçisi Martin Lüter Kinqin büstünü iş kabinetindən götürdü, yerinə məşhur siyasətçi Uinston Çörçillin büstünü qoydurub.

Bu, onun qaradərililərə sevgi bəsləmədiyinin göstəricisi sayıla bilər. Çünki Tramp büst dəyişikliyi bir həftə, bir ay, həttə bir il sonra etsəydi, bu, diqqətləri çəkməzdi. Ancaq o, bunu prezidentliyə başlamasının ilk saatındaca edirsə, demək, verdiyi əmr "bunları yığışdırın, gözüm görməsin" kimi olub.

Uzun illərin irqi ayrı-seçkiliyindən əziyyət çəkən amerikalı qaradərillər bunu sakit qarşılaya bilməzlər.

Tərs kimi, Trampa qarşı olan insan birlikləri çoxdur: qadınlar, cinsi azlıqlar, miqrantlar və s.

O, andiçmə mərasimində hakimiyyətin xalqa, fəhlələrə qaytarıldığını bəyan etsə də, bu, o demək deyil ki, özü kimi milyarder və milyonçularla mübarizə aparacaq. Güman ki, bu, ictimaiyyət arasında rəğbət qazanmaq, rıqqət doğurmaq üçün səslənmiş populist çıxışlardır.

ABŞ ictimaiyyəti isə məhz hay-küylü, populist siyasətçilərdən çəkinir. Çünki onların sağı-solu bəlli olmur, bu gün dediklərini sabah danır, bir il əvvəl qarşı çıxdıqları layihənin qızğın tərəfdarına çevrilirlər. Belə prezidentlər yaranmış problemlər üçün hər zaman başqalarını suçlayır, öz günahlarını heç vaxt etiraf etmir, həmişə haqlı görünməyə çalışırlar.

Tramp səlahiyyətlərinin icrasına məhz bu cür başladı. Bundan sonrakı fəaliyyətində də elə olacaq, ilk uğursuzluğunda "bütün bunlar mənə yarıtmaz Obama administrasiyasının mirasıdır" deyəcək.

Bu gedişlə o, Ağ Evdə sözün birbaşa mənasında tək qalacaq, amma Kevin kimi situasiyadan çıxma biləcəkmə?

Kişi söhbəti

Zamin Hacı
zaminhaci@mail.ru

Bu yaxında Fransadan bir yazıçı gəlmişdi, Qaçqınkomun sədri Əli müəllim onunla görüşdə Qarabağ həqiqətlərindən çoxlu danışdı, informasiya blokadamızı qəhrəmancasına yarıdı və belə bir cümlə işlətdi: "Ermənistanın keçmiş prezidenti Köçəryan və indiki prezidenti Sərkisyan Azərbaycan vətəndaşlarıdır". Düzü, bunun hüquqi nəticələri necə olacaq bilmirəm. Belkə də Əli müəllim Köçəryan və Sərkisyanın Dağlıq Qarabağdan məcburi köçkün olmasını nəzərdə tutaraq onları komitənin yardım siyahısına daxil edibdir, hər ay göçək pulu, işıq pulu, qaz pulunu biz ödəyirik? Hər şey mümkündür. Gür-cüstəndə erməni kilsələrinə qaz veririksə, niyə öz vətəndaşımıza qaz verməyək? Əsas odur qanunlar pozulmasın.

Bax, elə israili-rus bloqer Lapşin adlı idiotun Belarus-da həbsi, ölkəmizə gətirilmək, burda zindana salınmaq qorxusu altında bizdən üzr istəməsi nəyə desən dəyərdi. Əsl qanunçuluğun təntənəsi budur! Azərbaycan dövlətinin gücünə şəkk gətirənin ağzi əyilər. Bizim vurdüğumuz qalxırm.

Hərçənd, bu dəqiqə bütün dünyada jurnalist-bloqer tayfasının ziyarəti qıbtə olunası deyil. Türkiyə Azərbaycanın Amerikadakı müxbirinin intervüsünə görə bizdə telekanalizasiyanı bağlatdırdı. Rusiya başqa azərbaycanlı müxbiri öz xarici işlər nazirinə köntöy sul verdiyi üçün işdən qovdurdu. Tramp CNN boyda dünya devini, Əflatun müəllim kimi, "reket jurnalistlər"in qara dəftərinə saldı. O bloqerləri də üzrxahlığına baxmayaraq qız tutub bura gətirib, yerli bloqerlərimiz kimi, döyüb ağlada bilsək fısıqırqlardı.

Pis zamanəyə gəlmişik. Afrikada Azərbaycanın əsas dost və qardaşlarından biri Qambiya prezidenti Yəhya Cammeh müəllim idi. Tam adı belənçikdir pasportda: Yahya Abdul-Azziz Jemus Junkung Dilu Jammeh. (Ümumiyyətlə, bu dövlət bizə doğma edən şeylər çoxdur. Məsələn, Qambiyanın da bayrağı üç zolaqdır: qırmızı, mavi və yaşıl. İkili qabaq isə özlərini islam dövləti elan etdilər. Bir də çoxlu timsah var, bəziləri hətta dövlət vəzifəsinə qoyulur, deputat seçilir). Yəhya müəllim cəmi 23 il prezident olandan sonra keçən il şeytan azdırdı, seçki keçirdi və uduzdu. Uduzanda dedi ta millət istəmirsə gedirəm. Ancaq bir ay keçmədi, sarayı gəzib var-dövlətə, cah-cəlalə təzədən baxandan sonra dedi gedin tullanın, özüm qalacağam vəzifədə, xalq məni sevir. Bundan sonra Afrika Şurası-zad işə qarışdı, qonşu dövlətlər ordu yeritdi, Yəhya müəllim Bakıya qaçdı, indi onu aran rayonlarımızdan birinə icra hakimi qoyacağıq, biz dostu dar gündə atanlardan deyilik. Zarafat edirəm, hələlik Yəhya müəllim Ekvatorial Qvineya adlı başqa Afrika dövlətinə qaçqın kimi gedibdir. Gözləyək görək Əli müəllim onu da yardım siyahısına daxil edirmi.

Bəs burda zamanənin korlanması nədədir? Yazım biləsiniz: həmin bu Yəhya müəllimdən qabaq Qambiyanın cəmi bircə nəfər prezidenti olub. Dauda Kayraba Cavara (təxminən Davud Qarib oğlu Cavadlı deməkdir) adlı həmin ümummilli lider Qambiyalı 1962-ci ildən 1994-cü ilə qədər fərlatmışdır! Tam 32 il! Hələ onda da vəzifədən getmək fikri yox imiş, ordu leytenantı Yəhya müəllim çevriliş edib bunu ölkədən qovmuşdu. Necə ki, indi Yəhya müəllimin özünü qovdular.

İndi özünüz baxın, əgər Qambiyada qabaqkı prezident 32, indiki 23 il vəzifədə qalmışdısa, təzə 10 il qala bilsə şükür edəcək. Bunlar isə dövlətçiliyin, sabitliyin sarsılmasına gətirir. Odur, İsveçrədə hər il prezidenti seçirlər, düz-əməlli səlahiyyəti də yoxdur. Təsəvvür elə, Yəhya müəllimin prezidentliyi ərzində İsveçrədə 23 prezident dəyişibdir. Dəhşətdir. Alp dağlarında camaat inək kimi ot yeyir aqlıdan. Şokolad tikəsi üstündə gündə nə qədər adam ölü.

Yazını isə Akif Çovdarovun oğlunun sözləri ilə bitirmək istəyirəm: "Kişi kişinin üzünə durmaz!"

8-9

"Bizim qonaq" rubrikasının növbəti müsahibi millət vəkili Qənirə Paşayeva oldu. Görüşdə qəzetimizin baş redaktoru Rauf Arifoğlu, baş redaktorun birinci müavini Azər Ayxan, baş direktor Ələsgər Süleymanov, musavat.com saytının redaktoru Xəlil Kazımlı və bu səhifələrin müəllifi iştirak etdirdi. Qənirə xanımla həyat yolu, ölkədəki iqtisadi-siyasi proseslər, Dağlıq Qarabağ məsələsi və digər önəmli mövzular ətrafında söhbət etdik. Onunla müsahibənin 3-cü bölümünü təqdim edirik:

(əvvəlki ötən saylarımızda)
- **Bütövlükdə dövlətin idarəetməsinə, icra strukturlarını "ASAN xidmət" sisteminə keçirmək olmazmı? Prezident də bu barədə dəfələrlə deyib, hədəf göstərib. Ancaq sanki proses ləng gedir...**

- Bu proses başlayıb, addım-addım gedir. Ancaq bunu istəməyin qüvvələri də var, hər kəs islahatları dəstəkləmir. O islahatlar həyata keçiriləcəyi təqdirdə bugünkü imkanları itirəcəyini düşünən insanlar da var. Onlar açıq deyə bilməsələr də, gizli şəkildə öz əməllərini həyata keçirirlər. Bunun qarşısını almaq mümkün deyil. O insanlar ya məcburi şəkildə dəyişib bu islahatları bir parçaya olacaqlar, ya da oradan getmək məcburiyyətində qalacaqlar. Başqa cür inkişaf mümkün deyil.

- **Mühitdə dəyişiklik hiss olunurmu?**

- Bəli, hiss olunur. Artıq neftdən gələn gəlirlər, dövlətin imkanları olduğu zaman belkə də bəzi şeylərin fərqində olmayanlar var idi. Ancaq indi hamı hər şeyin, bu prosesin uzun müddət sürəcəyini də fərqindədir. Çünki heç bir ekspert neftin qiymətini 1 ilə 100 dollar olacağı proqnozunu vermir. Bu yaranan çətinlik isə imkanlarını səfərbər etmək düşüncəsi verir.

- **Deyirsiniz ki, həm də islahatlar həyata keçirmək, ölkənin iqtisadi modelinə yenidən baxmaq üçün bir şans ortaya çıxır...**

- Əvvəlki imkanlar yoxdursa, bütün digər imkanlar səfərbər edilməlidir. Bunun başqa yolu yoxdur. Bu zaman imkanları doğru istiqamətdə səfərbər etməyə əngəl olanların hamısının əli kəsilməlidir. Cənab prezidentin müşavirələrində səsləndirdiyi son çıxışlar da bu fikirlərdən ibarətdirlər. Mən bayaq dedim ki, atam bizə heç vaxt dövlətin ona verdiyi məşinə minməyə icazə vermədi. Ona görə yox ki, atam övladlarını sevmirdi. Atam ona görə bunu etdi ki, o nə zamansa həyatda olmayanda övladları bir çox şeylərin fərqində olsun. Sizin imkanlı olmağınız o demək deyil ki, övladlarınız da istədiyi kimi hərəkət edə bilər. Bunların da qarşısı alınmalıdır. Bir dəfə mənəndən soruşdular ki, Qənirə xanım, siz məişətin artırılması haqda heç vaxt danışmırsınız. Dedim ki, mən heç vaxt bu haqda danışmıram. Səbəbini soruşduqda dedim ki, mənə yetişdirmə müəllimləri, onlardan biri də mənim anamdır, 200-300 manat məaşa alır. Mən hansı mənaviyyətlə, hansı əxlaqla məaşıma əlavə istəyə bilərəm...

- **Ancaq digər ölkələrlə müqayisədə millət vəkili kimi əzdir. Hətta Türkiyə ilə müqayisədə də xeyli əzdir.**

- Mən heç bir ölkə ilə müqayisə etmək istəmirəm. Bayaq dedim kimi, müəllimlərlə, hakimlərlə müqayisə edirəm. Deyirlər ki, o məaşa dolanmaq millət vəkili

© Məhəmməd Türkmən

"Nazirlərin biri deyə bilməz ki, özüm üçün nəşə istəmişəm" - millət vəkili

"Nazirlərin biri deyə bilməz ki, özüm üçün nəşə istəmişəm" - millət vəkili

Qənirə Paşayeva: "O insanlar ya məcburi şəkildə dəyişib bu islahatların bir parçası olacaqlar, ya da getmək məcburiyyətində qalacaqlar"

© Məhəmməd Türkmən

"Deyirlər ki, o məaşa dolanmaq millət vəkiliyə çətinidir, bəs müəllimə çətin deyil?"

çətinidir. Bəs müəllimə çətin deyil? Millət vəkiliyə o məaşa gətirdisə, indi düşünün ki, müəllimə o məaşa necədir?

A.Ayxan:
- **Ayda nə qədər toya dəvət olunursunuz? Yəqin ki, bölgələrə də toya çağırırsınız... Bu sualı verməyimin səbəbi var. Millət vəkili deyir ki, biz toylara çox dəvət olunuruq və insanlar bizdən ciddi məbləğdə pul yazdırmağımızı gözləyirlər.**

etmirəm ki, məni rayona toya çağırırlar mənəndən maddiyyat gözləyirlər. Mən 12 ildir ki, millət vəkiliyəm. Hələ eşitməmişəm ki, kimisə arxamca desin ki, toya 500 manat yox, 50 manat yazdırıb. Mən bu cür söhbətlər eşitməmişəm. Gücümüzüzdən çatdıyı qədər gedirik, imkanımız olan qədər yazdırırıq. İnsanlar da bilir ki, Qənirə Paşayeva oliqarx deyil. Bəzi balaca ölkəyik, hər kəs hər kəsi tanıyır, imkanlarını da bilir. Gözləntilərdə buna uyğun olur. Hamı

olunuram, gedirəm. Ancaq hesab

Müsahibə

masına görə etiraz edirləmi?

- Yox, axı bu insanlar bizim vətəndaşlarımızdır. Nəyə etiraz edəçəklər ki? İnsanın ehtiyacı var, müalicə olunmalıdır. Etirazı arqumentlə əsaslandırmaq lazımdır, arqument də olmayınca yerinə yetirmək lazımdır. Mən belə məsələlərdə etiraz qəbul etmirəm. Sadəcə bəzi məsələlərdə, orqan köçürülmə məsələsində bir az gözləməyimiz xahiş olunur.

- **Özünüzi bir qədər çox yükləmirsiniz ki? Elə bir təəssürat yaranır. Mən bayaq sual verdim, yaradıcı zövqə, yardım zövqü arasında ziddiyyət yoxdurmu? Yardımlaşma deyilən bir şey heç vaxt bitməyəcək bir yuxurdur və heç vaxt bitməyən bir prosesdir. Çoxları da deyirlər ki, bu millət vəkiliyin işi deyil...**

- Mən elə düşünürəm. Əgər biz bu işdə həmin insana yardımçı ola bilsək, millət vəkiliyin işidir və ya işi deyil kimi anlayışlar önəm kəsb etmir.

- **Bəzi həmkarlarınız deyir ki,**

dırıq. Artıq bu proses başlayıb. Necə ki, bədəni saxlayan onurğa sütunudur, o düz olmayanda, nə qədər çalışsınız da bədən silyəcək. Səhiyyənin də onurğa sütunu tibbi siqortadır. O tibbi siqortanı həyata keçirməyə başlayan da millət vəkiliyin üzünə bu qədər yük düşməyəcək. İndi siz seçiciyə desəniz ki, bu, mənim işim deyil, deyəcək ki, o zaman get icbari tibbi siqortanı həyata keçir. Onun da xoşu gəlmir ki, utana-utana gəlib millət vəkiliyə mürciət eylesin.

- **Yeni gördüyünüz bu işlərlə paralel olaraq, parlamentdə icbari tibbi siqorta məsələsinə də qaldırırsınız?**

- Bəli, bu, mənim parlamentdə ən çox qaldırdığım məsələdir və mən çox şükür edirəm ki, Yevlaxda və Mingəçevirdə pilot layihə başladı. Digər rayonlar da sonradan prosesə qoşulacaq. İcbari tibbi siqorta olandan sonra heç insanlar deputatın qəsinə gəlməyəcəklər. Bu gün bu yoxdursa, insanlara kömək

etməsi. Dövlətlər arasındakı münasibətlər yaxşılaşa bilər. Əgər Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərin yaxşılaşması o dəqiqə insanlarda ele bir təəssürat yaradırsa ki, Rusiya Qarabağ məsələsində artıq Azərbaycanı dəstəkləyəcək, bu, yanlış xəyal-lara düşməkdir. Mən jurnalist olanda şahidiyəm ki, Qarabağ danışıqlarının birində Lavrov gəldi və sevinclə Azərbaycanı qucaqlayıb öpdü, qoluna girdi və gətdilər mehribancasına müzakirəyə. Onlar kameradan belə unutmşudular. Mən də həmin tədbirdən hazırladığım reportajın sonuna bu videonu əlavə etdim və altına da "şərhisiz" yazdım. Mən Lavrovun indiki açıqlamasına təəccüblənmədim. Ancaq hamımız bundan narazıyıq və hiddətləndik. Rusiya xarici işlər nazirinin Azərbaycanla bağlı məsələdə bu cür açıqlama verməsi siyasi etkiyə uyğun deyil. Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərin yaxşılaşması fonunda bu cür açıqlamaların verilməsi doğru deyil. Hamımız bu açıqlamaya etiraz edirik. Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri ölkəmizin bir parçasıdır. Onun necə işğaldan azad edilməsi də Azərbaycan dövlətinin daxili işidir. Bu, BMT-nin Qarabağla bağlı qətnamələrində də açıq şəkildə qeyd olunub. Lavrov özü də BMT-nin sənədlərindən danışır. Bu sənədlərdə açıq şəkildə yazılıb ki, Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri azad olunmalıdır. O zaman Rusiya- BMT Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvündən biri, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrilərindən biri kimi o qətnamələri icra etməli idi. Əgər bu günə kimi o qətnamələrin heç birinin icrası üçün bir addım atmayıblarsa, bu gün də Azərbaycanın daxili məsələsi ilə bağlı bele bir bəyanatın verilməsi yolverilməzdir. Azərbaycan da bununla bağlı rəsmi şəkildə açıqlama verdi. Mən bir daha demək istəyirəm ki, biz Azərbaycan olaraq işğal olunmuş ərazilərimizin azad edilməsi məsələsində sadəcə özümü və səmimi müttəfiqlərimizə arxalanmalıyıq.

- **Kimdir o səmimi müttəfiqlər?**

- Türkiyə, Pakistan...

- **Sonra? Üçüncü sanki yoxdur?**

- Üçüncülər müttəfiq deyil, ancaq Azərbaycanın qarşısında olmayacaqlardır. Bir var ki, sizin qarşınızda olacaqlar, biri də var ki, yanınızda olmasalar da, qarşınızda da olmayırlar. Problem qarşınızda olacaqlardır.

- **R.Arifoğlu:**

- **Qənirə xanım, siz sərhəd rayonundan millət vəkilisiniz. Sərhəd vətən deməkdir, o cümləndə bizim milli problemimiz olan Qarabağ deməkdir. Bu mövzuya birbaşa olaraq Lavrovun son açıqlaması ilə keçmək istəyirəm. Sanki bir çox insan da xeyal qırıqlığı yaranıb. Elə bil ki, Rusiya Azərbaycanı dəstəkləmək arəfəsində imiş və belə bir anda Lavrov bu çıxışı edib. Sanki Rusiya xəyanət edibmiş kimi göründü. Sizdəki təəssürat nə idi? Gözləyirdinizmi?**

- Lavrovdan bu cür bəyanatları mən həmişə gözləyirəm. - **Birmənəli şəkildə deyir ki, Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil.**

- Bəzi insanlar sanki bir xəyal qırıqlığına uğramış kimi reaksiya verdilər. Mən yazdım ki, əziz insanlarımız, biz Rusiyadan Qarabağ məsələsində nə vaxt obyektiv və ədalətli mövqə görmüşük ki, siz Lavrovdan indi də onu gözləyirsiniz. Deyəsən, bizim bəzi insanlarımız unudur ki, o zaman Ermənistan bizim torpaqlarımızı mehiz Rusiyanın yardımı ilə işğal

A.Ayxan:

- **Rusiya ilə Türkiyənin müttəfiqlik dönməsi başlayır.**

R.Arifoğlu:

- **Bəli, Lavrovun çıxışı ilə bağlı meyusluğu tətikləyən bir nüans da bu idi. Sanki bir ümid var idi ki, Türkiyə ilə Rusiya Qarabağ məsələsində anlaşa bilərlər.**

- Rauf bəy, axı biz beynəlxalq siyasəti də izləyirik. Rusiya ilə Türkiyənin Suriya məsələsinə yanaşmada problemləri həll olundu mu? Xeyr...

- **Amma xeyli məsafə qət etdilər. Rusiya Türkiyəni Suriya arəzsinə buraxdı.**

- O ayrı bir məsələdir. Bu iki ölkənin münasibətlərinin yaxşılaşması Azərbaycan üçün yaxşıdır. Bu, Qarabağ məsələsinə baxışda da yaxşıdır. Ancaq bu iki ölkənin münasibətlərinin yaxşılaşması ilə Rusiyanın Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı yanaşmasının dəyişəcəyini gözləmək eyni deyildir.

- **Sanki bir model var idi. Suriya-da sınaqdan keçirildi və Qarabağ da tətbiq olunacağı.**

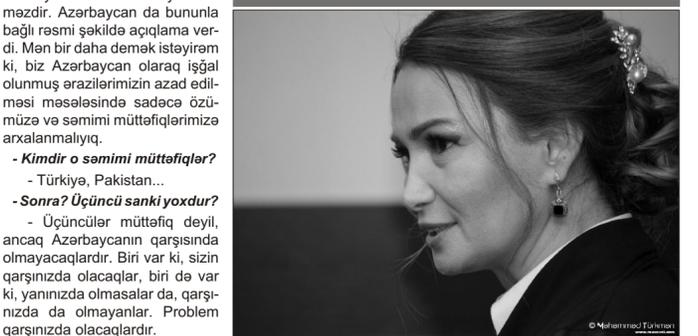
- Rusiyanın bu bölgədə təm maraqları var. Bu maraqlar bizim olunmayınca, Rusiya bu addımı atmayacaq. Türkiyənin bu bölgədəki maraqları isə Rusiyanın maraqları ilə üst-üstdə düşür. Ona görə də Rusiya Kırım məsələsində və digər məsələlərdə postsosvet bölgələrindəki maraqlarından qətiyyətinə kompromis məsələsinə qəbul etmir. Suriya məsələsində ortaq maraqlar var. Ancaq Kırım məsələsi göstərdi ki, Rusiya kompromis qəbul eləmir. İndi biz gərəkdir ortaq bir maraq nöqtəsi tapmalıyıq.

(davamı növbəti sayımızda...)

Söhbəti qələmə aldı:

✉ Mərgiz LİFTİYEVA
Fotolar Məhəmməd TÜRKMƏNindir

"Rusiyanın Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı yanaşmasının dəyişəcəyini gözləmək eyni deyildir"

© Məhəmməd Türkmən

"İnsanlar da bilir ki, Qənirə Paşayeva oliqarx deyil"

© Məhəmməd Türkmən

“Bütün hallarda zaman Ermənistanın xeyrinə işləmir”

(Əvvəli səh. 5-də)

- Düşünürəm ki, bu, müvəqqəti durumdur. Azərbaycanın bir çox məsələlərdə əl-qolunu bağlayan haqqında danışdığımız Qarabağ problemidir. Bu problem olmasaydı, Azərbaycanın mövqeyi daha qəti ola bilərdi və biz daha rahat seçim edə bilərdik. Ancaq problem imkan vermir. Gürcüstana gəlincə, bu ölkə inkişaf edir, öz yolunu seçib, Qərbbə inteqrasiya edir. Artıq Avropa Birliyi ilə vizasız rejimə qədər yaxınlaşa bilib. Bütün bunlar Gürcüstan dövlətinin uğurlarıdır. Artıq bu proses geridönüşü olmayan bu mərhələyə gəlib. Məncə, rəsmi Tiflis çox doğru seçim edib.

Abxaziya və Osetiya problemi hələlik həllini tapmasa da, qərar düzgündü. Gürcüstan Qərb yolunu seçdi, münaqişə qaldı, sizi əmin edirəm, ölkə şimal yönünü seçsəydi, yenə Abxaziya və Osetiya problemləri qalacaqdı. Gürcülər gələcəyə baxdılar və doğru seçim etdilər. Bütün postsovet respublikaları dərk etməlidir ki, gələcək üçün ən düzgün yol Qərbbə yönəlməkdir. Onsuz da gec-tez bu baş verəcək. Biz bunu istəsək də, istəməsək də, proses buna aparır. Rusiyanın özü Qərbbə münasibətləri normallaşdırmağa çalışır, tərəfdaşlıqları möhkəmləndirmək arzusunı bildirir. Lakin eyni zamanda müşahidə edirik ki, bugünkü Gürcüstan rəhbərliyi Rusiya ilə əməkdaşlığa can atır. Bu da, fikrimcə, Gürcüstanın milli maraqlarına cavab verir.

- Artıq ABŞ prezidenti Donald Tramp vəzifəsinin icrasına başlayır. İki supergücün yaxın gələcəkdəki münasibətlərində nələr gözləyirsiniz?

- Donald Trampın addımlarını hesablamak, proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Birincisi, o, siyasətçi yox, iş adamıdır. Siyasətçi olmadığı üçün emosiyalar burulğanında çoxlu yanlışlıqlar edir. Belə bir şəxs ABŞ prezidenti postunda da xeyli yanlışlıqlara yol verə bilər. Belə proqnozlaşdırılmayan şəxslərlə münasibətlərdə xeyli ehtiyatlı davranmaq lazımdır. Uzun müddət siyasətdə olan insanları çözmək asandır. Əgər Hillari Klinton ABŞ prezidenti seçilsəydi, onun siyasəti haqqında nələrsə danışmaq mümkün idi, çünki illərdir bu şəxs dünya siyasətinin aparıcı simalarındandır. Həm Rusiya, həm də digər maraqlı ölkələr supergüc olan ABŞ-ın siyasi vitrinindəki bütün şəxsləri dərinləndirir, beləliklə də önəmli postlar tutarlarsa, onların hansı addımlar atacağı haqqında müəyyən təsəvvürlər formalaşır. Bir şəxs siyasətə kənardan gəlsə, o zaman durum çətinləşir, “o, hansı addımlar ata bilər”, “ondan nələr gözləmək mümkündür” sualları bir müddət açıq qalır. Donald Trampın namizədliyi gündəmə gələndə qədər hansı kənar ölkədə düşüncə bilirdilər ki, belə bir iş adamı siyasi proseslərə qoşulacaq və çoxlarının mənfəi proqnozlarına baxmayaraq, supergücün lideri seçiləcək?

Keçmişinə görə Trampı dövlət başçısı yox, onunla təmasları olan iş adamları tanıyır. Bu, əslində ABŞ prezidentinin özü üçün də o qədər də müsbət hal deyil. Başqa dünya liderlərini dəyə bilməyərəm, ancaq konkret Rusiya prezidenti üçün belə durumları idarə etmək çox asan kimi görünür. Trampa işləmək Putin üçün asan olacaq. Siyasətçi üçün siyasətdə yeni olan iş adamını çözmək çox sadə məsələdir. Ancaq bütün hallarda prezident Putinin ABŞ-dan olan yeni həmkarı ilə çox ehtiyatlı davranacağını düşünürəm. Tramp, dediyim kimi, çox gözlənilməzliklər edə bilər. Putin ehtiyatı heç zaman əldən verməyəcək. Yaxın bir neçə ayda mənzərə daha da aydın olacaq.

Trampın öz ətrafına siyasətçiləri deyil, iş adamlarını toplaması artıq bəzi proqnozlar vermək üçün yetərlidir. ABŞ tarixində “gözlənilməz prezidentlərlə” bağlı gözlənilməz qərarlar olub. Aydındır ki, Tramp da bunu çox yaxşı bilir. Onun afroamerikalılara çox kəskin baxışı var, eyni zamanda seçki kampaniyasına müsəlmanlara qadağa tətbiq edilməsi çağırışları ilə bağlı, ərəb dünyasından olan miqrantlara qarşı siyasətin dəyişməsi haqqında çağırışlar səsləndirib. Bütün bunlara görə ABŞ prezidenti çox ehtiyatlı olmalıdır. Zərbə iki tərəfdən - həm daxildən, həm də xaricdən gələ bilər. Nəticələr Trampın özü kimi gözlənilməz ola bilər.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, gələcəkdə Rusiya ilə ABŞ arasında münasibətlərin normallaşması Azərbaycana və bizim yerləşdiyimiz regiondakı duruma da əhəmiyyətli dərəcədə öz müsbət təsirini göstərə bilər. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyi olaraq ABŞ və Rusiya arasında münasibətlərin inkişafı gələcəkdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin də həllinə yardım göstərə bilən faktor kimi çıxış edə bilər.

□ **Aygün MURADXANLI**
Yanina MƏDƏTOVA

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov revanşa hazırlaşır. Onun yaxın ətrafına daxil olan məhdud sayda şəxslərdən birinin verdiyi məlumata görə, eks-nazir hazırda Nardarandakı iqamətgahında generallarının məhkəməsinə izləyir.

Qaynağımızın sözlərindən məlum olub ki, Mahmudov işdən çıxarıldıqdan sonra Badamdardakı iqamətgahından Nardarandakı iqamətgahına köçüb. Onun Nardarana köçürülməsi şəxsi təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə olub. Mənbə bildirir ki, E.Mahmudov işdən çıxarıldıqdan sonra ittiham edilmiş xəyanətkar əməllərə yol vermədiyini israr edib. İttihamların doğru olmadığını isbatlamağa çalışıb. Buna baxmayaraq onu eşitməyiblər, amma dediklərini qulaqardı da etməyiblər. Ona deyiblər ki, söylədiyi, işdən çıxarılmasına əsas olmuş məlumatları təkzib edən məsələləri araşdıracaqlar. Suçunun müəyyən edilməsinə qədər ağır şəkildə cəzalandırılacaq, əks təqdirdə isə məsələsinə yenedən baxılacaq. Odur ki, eks-nazirin qollarına qandal vurulmasından araşdırmalar yekunlaşanacan vəz keçiblər.

Qaynağımızın başqa iddiasına görə, həmin araşdırmalar çərçivəsində Eldar Mahmudov yüksək çinli şəxslərdən biri ilə iki dəfə görüşüb. Ona ünvanlanan suallara cavab verib, ittihamların əsassızlığını sübut etmək üçün fikirlər söyləyib, bildiyi məlumatları bölüşüb. Artıq araşdırmalar yekunlaşmaq üzrədir. İlk növbədə isə sabiq nazirin qələminin birdəfəlik qırılmasını şərtləndirən hərəkətilik üçün yetərli deyil...

Eldar Mahmudov onun rəhbərliyi altında 11 il fəaliyyət göstərən, hazırda ən müxtəlif ağır cinayətlərin törədilməsi ittihamı ilə məhkəmə qarşısına çıxarılan generallarının, şöbə rəislərinin və istintaqçıların işləri üzrə proseslərin yekunlaşmasını gözləyir. Yada salaq ki, hazırda Sabunçu rayon məhkəməsinə “MTN işi” üzrə 2 dəstənin işinə dair proses keçirilir. MTN Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Akif Çovdarov, onunla birlikdə həbs edilən 4 MTN əməkdaşının və digər dəstənin -

Eldar Mahmudov

revanşa hazırlaşır - “MTN işi”ndə ilginç gəlişmə

Sabiq nazir generallarının məhkəməsinin yekunlaşmasını gözləyir; onun Badamdardan Nardarandakı iqamətgaha köçməsinin və qoluna hələ də qandal vurulmamasının sirri...

MTN-in Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev, Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov, Əməliyyat-texniki idarəsinin rəisi, general-mayor Natəvan Mürvətova, həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev, Eşqin Əliyev, Elşad Əzizovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesləri davam edir. Prosesləri izləyənlər ümumilikdə təqsirləndirilənlərə qarşı loyallıq hiss edirlər.

Belə görünür ki, Eldar Mahmudov vəzifədən çıxarıldıqdan sonra döviyyəyə buraxılan “baş nazir gətirilir” iddiası da əbəs deyilməmiş. Bu yolla sabiq nazir özünə qarşı hücumları dəf etməyə, yenedən vəzifəyə qayıdacağı məsajını ona düşmən mövqedə dayananlara çatdır-

maq, özünü mümkün hücumlardan sığortalamaq istəyib. Bu xüsusda Eldar Mahmudovun Nardarana, oradakı iqamətgahına köçürülməsinin də təsadüfi olmadığı haqda məlumatlar da təsdiqlənir.

Qeyd edək ki, 2015-ci il oktyabrın 17-də Eldar Mahmudov vəzifəsindən çıxarıldıqdan 1 ay 1 həftə sonra Nardaranda genişmiqyaslı əməliyyat həyata keçirilib. Əməliyyat zamanı bir neçə yerli sakin öldürülüb, ümumilikdə 45 qəsəbə sakini həbs edilib. Qəsəbə öten ilin noyabrından bu günə qədər nəzarət altındadır. Mahmudovun nəzarət altında olan qəsəbədəki imarətini yaşayış yeri kimi seçməsi də bu baxımdan təsadüfi deyil. Onun Badamdardan savayı respublikanın bir çox səfəli yerlərində belə imarətlərinin olması haqda xəbərlər var. Bu halda E.Mahmudov niyə məhz nəzarət altında olan Nardaran qəsəbəsini özünə

yaşayış yeri seçib? Mümkündür ki, onun məhz Nardaranda məskunlaşması özünün istəyi ilə olmayıb. Qəsəbənin xüsusi nəzarət altında saxlanması sabiq nazirin hərəkət trayektoriyasına nəzarəti yüngülləşdirməsi baxımından əlverişlidir. Digər tərəfdən isə E.Mahmudovun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün geniş imkanlar vardır. Bu baxımdan Eldar Mahmudovun yaşamaq üçün Nardarana gəlməsini təsadüfi hesab etmək olmaz.

Eldar Mahmudovun 11 illik nazirliyi dövründə qanuni-qanunsuz fəaliyyəti ilə əlaqəli onun düşmənlərinin siyahısı da uzundur. İş adamları, müxtəlif vəzifə sahibləri ilə yanaşı, xarici dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları da sabiq nazirə haqq-hesab çəkmək üçün məqam axtarırlar. E.Mahmudov kreslosunun verdiyi imkanlardan istifadə etməklə, xüsusi dinləmə avadanlıqları vasitəsilə bir çox qüdrətli nazirlərin, dövlət məmurlarının, onların ətrafındakı iri iş adamlarının şəxsi informasiyalarına çıxış əldə edib. Bir çoxlarının illərlə talaqla, bəzi iş adamlarının isə alın təri ilə topladığı mal-varlarını qısa müddətdə əllərindən alıb. Malını itirmişlərin qisası isə ağır olur. Odur ki, hərənin sabiq nazirə haqq-hesab çəkmək üçün bir səbəbi var.

Bu baxımdan istisna deyil ki, sabiq nazirə qarşı mümkün hücumların qarşısını almaq üçün onun Nardarandakı iqamətgahında qalmasına razılıq veriblər. Qaynağımız bildirib ki, hazırda onun Badamdardakı iqamətgahına köçməsi üçün də hazırlıqlara başlanıb. Bu isə o deməkdir ki, yaxınlarda Eldar Mahmudovun revanşına şahidlik edə biləcək.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Dağlıq Qarabağa dair danışıqların dalana dirənməsi, bütövlükdə sülh perspektivinin qeyri-müəyyən müddətə iflasa uğraması Azərbaycanı sövq-təbii alternativ yollar axtarmağa məcbur edir. Ancaq hansı variant olur olsun, məsələdə uğur qazanmaq, haqlı mövqeyimizi irəli aparmaq üçün biz daima Ermənistan üzərində hərbi üstünlüyümüzü saxlamaq və artırmaq barədə düşünməliyik.

Bu isə Silahlı Qüvvələrimizi mütemadi olaraq, ən modern döyüş və müdafiə sistemləri ilə təchiz etməkdən, hərbiçilərimizin mənəvi və döyüş ruhunu qaldırmaqdan keçir. Nə yaxşı ki, Azərbaycan dövləti sadalanan məsələlərə həmişə prioritet verib və verməkdədir.

"Azərbaycan Rusiyadan yeni və müasir silah sistemləri almaq üçün danışıqlar aparır". Bu barədə prezident İlham Əliyev Davos İqtisadi Forumu çərçivəsindəki çıxışlarından birində söyləyib. Onun sözlərinə görə, rəsmi Bakı müdafiə sistemlərinə maraq göstərir.

"Biz yeni silahlar almaq üçün danışıqlar aparırıq. Rusiya hərbi sənayesinin inkişaf səviyyəsi məlumdur. Biz ən

müasir silahlarda maraqlıyıq. Bura helikopter texnikası və müdafiə kompleksləri də daxildir", - deyə ölkə başçısı qeyd edib. Prezidentin açıqlamasından belə qənaət hasil olur ki, Azərbaycan hər şeyə rəğmən, günü bu gün də Rusiya dövlətini özünə əsas silah tədarüçülərindən biri kimi görür.

İlham Əliyevin bu sözləri artıq işğalçı Ermənistanda narahatlıq yaradıb və Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun son Qarabağ açıqlamasının düşmən ölkədə yaratdığı euforiyanı əməlli-başlı unudub. İkinci yandan, Azərbaycanın iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, öz hərbi parkını gücləndirməyə davam etməsi, üstəlik, Bakının bunu həm də İrə-

tünlük qazanmasına imkan verməyə çalışıb. Eyni zamanda bununla anladığı ki, tərəflərdən hansısa birinin qələbəsi ona sırf etmir. Rusiya bu halda özünün milli maraqlarını əsas götürür. Bu maraqlar isə Kremlin Güney Qafqazda mövcudluğunun saxlanması və gücləndirilməsi ilə bağlıdır", - deyə rusiyalı ekspert qeyd edib.

Rusiyalı hərbi analitik Pavel Felçenqauer isə o qənaətdədir ki, Rusiya üçün həmişə olduğu kimi həm Azərbaycan, həm də Ermənistanla əlaqələr vacibdir. "Ona görə ki, Moskvaya ayrı-ayrı ölkələr deyil, bütün Cənubi Qafqaz la-

Azərbaycan Rusiyadan silah almağa davam etsinmi? - günün aktual sualı

Qarabağ düynünün necə açılacağı bu suala cavabdan da asılı ola bilər; Moskvanın regional yönəlik siyasətinin bəzi incəlikləri; rusiyalı ekspertlər: "Kremlə ayrıca Azərbaycan və Ermənistan yox, bütöv Cənubi Qafqaz lazımdır..."

Moldova ombudsmanı Bakı Sülh Platformasına qoşuldu

Moldova ombudsmanı Aureliya Criqoriu Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platformasına qoşulub. Criqorinin bununla bağlı yaydığı bəyanatda deyilir:

"Mən, Aureliya Criqoriu, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qəbul edərək, Azərbaycan və Ermənistan respublikalarının beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlər çərçivəsində ərazi bütövlüyünə hörmət və dəstəyimi təsdiqləyərək, BMT Təhlükəsizlik Şurasının və digər beynəlxalq təşkilatların münaqişənin həllinə dair qətnamələrinin icrasının vacibliyini vurğulayaraq, münaqişənin həllinə dair ATƏT-in Minsk Qrupunun səylərinin vacibliyini və bu səylərə dəstəyimi ifadə edərək, erməni və Azərbaycan xalqlarının keçmişdə birgə yaşayış ənənəsinə əsaslanaraq, hər iki ölkədə yeni nəsilə bir-birinə münasibətdə yalnız müharibə ruhunun formalaşdığını təəssüflə qeyd edərək, uzadılmış münaqişələrin həlli və millətlərin sülh şəraitində birgə yaşayışı ideyasını dəstəkləyərək, bu təşəbbüsü dəstəklədiyimi və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair sülhpərvər qətnamələrin icrasına yönəlmiş "Ermənistan-Azərbaycan Sülh naminə Platforma"ya qoşulduğumu bəyan edirəm".

Yada salaq ki, Aureliya Criqoriu bir neçə il öncə İrəvanda olarkən Ermənistanı işğalçı dövlət adlandırmış, buna görə həтта öz ölkəsində də erməni lobbisi tərəfindən təqibə məruz qalmışdı.

vanın siyasi-hərbi müttəfiqi Rusiyanın hesabına eleməsi təcavüzkar rahatsız etməkdədir.

Hər necə olmasa, aprel savaşıdan sonra işğalçı tərəf güman edirdi ki, Rusiyadan aldığı "İsgəndər" operativ-taktiki raket sistemləri, digər bəzi müasir silah sistemləri hesabına Azərbaycanla pis-yaxşı hərbi balans bərpa edib. Amma bu yalnız zahirən belə görünə bilər.

Məsələ ondadır ki, Rusiyanın bir yandan öz XİN başçısı Sergey Lavrovun dilindən "Qarabağda müharibə tək Azərbaycanın daxili işi deyil" deyib Bakının əl-qolunu bağlamaq cəhdinin ardınca Azərbaycanla silah satışını davam etdirməsi ilk baxışda məntiqsiz görünə bilər. Çünki Azərbaycan həmin silah-sursatdan öz ərazilərini erməni işğalından azad etmək üçün də istifadə etməyəcəksə, onda niyə öz milyardları ilə kasad Rusiya büdcəsini zənginləşdirsin ki?

Ancaq bu, ilk baxışda belədir. Ona görə ki, Bakının silah satıcısı təkə Rusiya deyil, həm də İsrail, Pakistan, Belarus, Türkiyədir. Azərbaycan məhz bu ölkələrdən aldığı əlavə silahlar hesabına Ermənistanın hərbi balans yaratmaq istəyini asanca gözdə qoya

bilər və qoyur da. Ermənistanın, təbii ki, belə maliyyə imkanları yoxdur.

Rusiya isə, söz yox ki, Azərbaycana silah satmaqla ilk növbədə maddi maraq güdür. Necə deyirlər, buna məhkumdur. Ermənistandan ona kar aşmaz. İkinci yandan, hərbi-texniki əməkdaşlıq Moskvanı bu və ya digər dərəcədə Bakıdan asılı edir, Azərbaycanın da maraqlarını müəyyən mənada ciddiyyə almaq zorunda qoyur.

Bu xüsusda bir sual aktual sayıla bilər ki: Azərbaycan Rusiya silahlarından imtina etməlidirmi? Fikrimizcə, bütünlüklə yox. Onun həcmi hələlik, sadəcə, başqa dövlətlər hesabına, təcridən azaltmaq olar. Hər necə olmasa, Rusiyanın müasir hərbi maşınları və sistemləri kifayət qədər qabaqcıl olmaqla yanaşı, eyni zamanda, çox baha da deyil.

İkinci səbəbi - Kreml bu yolla özümüzə asılı etməyi isə yuxarıda qeyd elədik. Nəhayət, Bakı ilə Moskva arasında silah ticarəti istər-istəməz Moskva-İrəvan müttəfiqliyinə kölgə salır, çünki işğalçı Ermənistanında, onun toplumunda Rusiyaya qarşı inamsızlıq yaranır - hansını ki, vaxtaşırı müşahidə edirik.

Rusiyalı siyasi və hərbi

analitiklərin bu mövzuda fikirləri də maraqlıdır. Məsələn, politoloq Aleksey Malaşenko Ermənistanda nəşr olunan "168 jam" qəzetinə müsahibəsində deyib ki, erməni cəmiyyətinin və hakim dairələrinin Rusiyanın Azərbaycana silah satmasından dolayı narazılığı haqlı hesab edir. Bununla belə, onun sözlərinə görə, Rusiya hansısa ölkəyə silah satıb-satmamaqla bağlı Ermənistan qarşısında heç bir öhdəlik götürməyib.

"Xüsusən də münaqişə zonasında qarşı tərəflərə silah satılması, bu sahədəki biznes hesabına Rusiyanın nəhəng pullar əldə etməsi Rusiya siyasətinin mahiyyətini təşkil edir. Moskva həmişə münaqişə tərəflərinə silah satıb. Bununla da hansısa birinin üs-

zımdır" - ekspert vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, Kreml Azərbaycana və Ermənistanın manevr imkanlarına bərabər münasibət bəsləyir. "Hərçənd, Ermənistan münasibətdə bu imkanlar həddən artıq daralıb", - deyə o əlavə edib.

Rusiyalı siyasi və hərbi analitiklərin söylədiklərindən belə qənaət hasil olur ki, Kreml Güney Qafqazda həqiqətən də Dağlıq Qarabağ problemindən, işğal məsələsindən daha çox bölgədə nəyin bahasına olur olsun, hərbi cəhətdən möhkəmlənməyə maraqlıdır. Necə deyirlər, ənənəvi "qamçı və kökə" siyasəti öz qüvvəsindədir. Ancaq nə vaxtadək? Axı hər şeyin, o cümlədən imperiya siyasətinin də bir vaxt sonu gəlir.

"Balam" sözünün mənası nədir?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Cəmiyyətdə yeni bir sosial qrup yaranıb. Onları "həə, nolsun" adlandırmanın tərəfdarıyam. Nə etsən, nə yazsan... cavab bundan uzağa getmir.

Bu kateqoriyaya elə gəlir ki, Vətəni sevmək, öz millətin barədə ümumiləşdirilmiş təhqirlərə etiraz etmək bir vətənpərvərlikdir və ya publikaya oynamaqdır. Bu şəxslər elə düşünür ki, sənin içini ölkənlə bağlı heç bir şey tərpədə, ağrıda bilməz. Həmin kateqoriyalı insanlar əmindir ki, sən bununla bağlı nəse deyirsənsə, yüz faiz məqsədin var, kiminsə havasına oynayırsan və ya müasir terminlə desək, sifariş icra edirsən.

Ötən həftə "Recep İvedik 5" filminin yayımlanan fraqmanına etiraz edən azərbaycanlı professor Aygün Attara da bu cür münasibət göstərənlər oldu. Həm də ilk gündən. Osmanlı türklərinin etirazı məlum, onlar hesab edirdilər ki, "dəhşət gülməli" olan bu aktyorun filmi ilə bağlı nəse etiraz etmək onların yumor hissini aşağılamaq deməkdir. Əslindəse Recep İvedik xarakterinə baxıb, ondan satirik həzz almağın özü elə həmin xarakter boyda sual işarəsidir.

Amma bununla işimiz yox. Boks yarışmasında azərbaycanlı idmançını aşağılayıb, üzərində ölkəmizin bayrağı olan formaya tək atmaq... və bunun adına güldürmək demək nə vaxtdan normal sayılır? Buna etiraz etmək nə zamandan vətənpərvərlik adlandırılır?

Bəlkə çoxlarınız üçün yad mövzudur. Amma bu günə qədər azərbaycanlı obrazlar Türkiyə serialları və filmlərində bir qayda olaraq ya dələduz iş adamı, ya əxlaqsız qadın, ya da pullu ər axtaran çoxbilmiş qızlar sifətində tanınıb. Doğrudanmı məşhur tamaşada deyildiyi kimi, "3 professorumuz, 4 elmlər namizədimiz, 2 şairimiz yoxdur" ki, bizi bu qonşu ölkədə layiqincə təmsil etsin, adımız onunla anılsın və sair? (Hərçənd ki, elə yerli istehsalımız olan "Həm ziyarət, həm ticarət" filmindəki professor obrazını yada salanda osmanlılara şükr edirsən -S.T.).

Yaxşı Cazibə" serialını xatırlayırsız yəqin. İki il boyunca Azərbaycan ləhcəsi hesabına serialı reyting rekordsmeni etdilər. Axırda baş rol ifaçısı ilə filmin yapımcıları arasında insident yaşandı deyə, azərbaycanlı baş rol ifaçısını ər tapmaq üçün dələduzluq edən qadın kimi təqdim etdilər. "Dedələrimi evlendirirəm" adlı filmə isə bundan da betər. Orda da yaşlı-yaşlı kişilər evlənmək üçün Azərbaycandan gəlin gətirirlər, gəlinlər toyun səhəri günü qızilları da götürüb aradan çıxırlar.

"Möhtəşəm Yüzil"də tariximiz təhrif olunur, musiqi yarışmalarında mahnılarımız oğurlanırlar... Örnəklər çoxdur. Buna hansısa formada bir "dayan" deyənlər tapılmayacaq?

Biz Recep İvediki bəyənəməyə bilirik. Səviyyəsi yumor deyib, uşaqlarımızın baxmasına da izn vermərik. Amma bu, faktı dəyişmir axı. Adamın filmlərini milyonlar izləyir. Təkcə son filminin fraqmanını 19 milyon nəfər izləyib. İndi siz filmin izlənmə rekordunu təxmin edin. Buna bir elm adamımız, səviyyəli bir professorumuz tərəfindən etiraz edilib və azərbaycanlı idmançı ilə bağlı səhnə filmədən çıxarılıb. Bu da etirazın effektindən xəbər vermirmi? Onun nəticəsinin olması bir görk sayılırmı?

Yəni, bundan sonra hansısa film yapımcısı, ssenarist bu cür "zarafatlar" etməzdən əvvəl yüz ölçüb, bir biçməyəcəkmi? Filmdən səhnə çıxarmaq sizə zarafat gəlməsin. Bunun ciddi maliyyəsi, əziyyəti var. Etiraz güclü olmasa, dəstək almasa, bu cür nəticə də verməzdi.

Niyə azərbaycanlılarla bağlı Osmanlı türklərində yaranan zarafatlar bunca aşağı səviyyəli, şitdir, bir fikriniz varmı? Türkiyədən olan bir jurnalistlə, bir müsahiblə, bir dostunuzla söhbət zamanı "Sizdə təyyarə düşür deyirlər, düzdür?", "Balam sözünün anlamı nədir?" tipli suallar tez-tez eşidirsiniz? İllərdir bu suallardan bezməmişiz? Sırf belə filmlərə, bəldən aşağı zarafatlara görə yaranıb həmin suallar. O zaman kiminsə bu sayaq məsələdə önə çıxıb, etiraz etməsi sizi niyə qıcıqlandırır?

Hərə öz sahəsində mübarizə aparsın mənəcə. Professorun müdafiə naziri, artistdən isə tarixçi olmasını gözləməsək, problem olmayacaq. Kimin bu sahədə nəyə gücü çatırsa onu da edir. Ölkə üçün, millətin adı üçün atılan addımları aşağılamaq bütün hallarda o pislili edənlerle eyni cərgədə dayanmaqdır. Hesab edin ki, Recep İvediyin o üzdenəraq zarafatını qəbul etməklə, ona "yumor" deyib keçməklə bayrağı təkpləmək eyni anlama gəlir. Biz bayrağı ayaq altına atanlara necə hirsliyək, bu sayaq yumorlara da o cür dözümsüz olmalıyıq.

Yumor hissi təhqirdən keçmir. Təhqirdən keçən "yumor" isə güldürmür....

Ötən həftə Şəmkinin Seyfəli kənd məktəbində baş vermiş qalmaqal ictimaiyyətin və mətbuatın əsas müzakirə mövzularından biri oldu. İlk dəfə müsəvat.com-da dərc olunan "Şəmkinin kənd məktəbində seks videosu qalmaqalı"nın bütün təfərrüatları artıq hər kəsə məlumdur.

Qısa xatırlatma verək ki, məktəbin direktoru Akif Namazovla laborant Xatirə Əliyeva arasında konflikt yaranmışdı. X.Əliyeva direktoru rüşvətçuluqda və onu qanunsuz olaraq işdən çıxarmaqda, direktor isə onu məktəbin kompüterinə seks videoları yükləməkdə suçlamışdı...

Nazirliyin işə qarışmasından sonra Akif Namazov müsəvat.com-a açıqlama verərək laborantından üzr istədiyini, onu yenidən işinə bərpa etdiyini bildirmişdi...

Sonda nazirliyin qərarı ilə məktəb direktoru laborant Xatirə Əliyeva haqqında səsəndirdiyi təhqiredici ifadələrə görə işindən azad olundu, iş Baş Prokurorluğa göndərildi. Bakıdan 399 km aralıda yerləşən rayonda baş verən bu olayı kənd camaatı necə qarşıladı? Səs-sorağı bir anda bütün ölkəyə yayılan məktəbdə hazırda vəziyyət necədir?

Suallarımıza cavab tapmaq üçün Şəmkinə yollandıq...

Şəmkinin 62 kəndi var. Seyfəli kəndi isə Azərbaycanın ən böyük kəndidir. Buna görə də kənd iki hissəyə ayrılır; Aşağı Seyfəli və Yuxarı Seyfəli kəndləri. Əvvəl qalmaqalın baş verdiyi Müşfiq Süleymanov adına Seyfəli tam orta məktəbini asanlıqla tapa biləcəyimizi düşünürdük. Amma yanlışdıq, kənd sakinlərinin əksəriyyəti nə həmin məktəbi, nə də işdən çıxarılan Akif Namazovu tanıyırdılar. Bizə verilən məlumata görə, əvvəl kənddə 3 məktəb olub. Amma kənd böyük olduğundan yeni məktəblər tikilib, sayı 7-yə çatdırılıb. Hər məktəb isə direktorların adı ilə tanınır. Məsələn, "Qumu müəllimlərin məktəbi", "Gülbeniz müəllimlərin məktəbi" və sairə. Akif Namazovu isə "taniyiram" deyən olmadı. Sakinlərin əksəriyyəti onun adını və məktəbdə baş verən qalmaqal haqqında televiziya dan eşitdiyini dedilər...

Kəndə gəlməzdən öncə adı qalmaqalda keçən laborant Xatirə Əliyeva ilə əlaqə saxlayıb məktəbi tapmaqda bizə beləçilik etməyini xahiş etmişdik. Laborant isə bizimlə görüşməkdən imtina etmişdi: "Hər şey öz qaydasına düşdü. Məsələni yenidən qabartmağa ehtiyac yoxdur"...

Beləliklə, kəndin bütün məktəblərini bir-bir gəzməli olduq. Nəhayət ki, taksi sürücüsü olan Qəhrəman adlı yaşlı kənd sakini şəxsən həm direktoru, həm də məktəbi tanıdığını deyib bizə beləçilik

Şəmkinin qalmaqallı kənd məktəbində nələri gördük...

Əməkdaşımız "seks videosu" ilə məşhurlaşan orta məktəbdə oldu; direktorun evinin qapısı da qıfılıdır...

etdi. Yolda ikən onunla bir qədər söhbətəşdik. Dediyyə görə kənddə Akif Namazovu daha çox Salman kişinin oğlu kimi tanıyırlar: "Mən onu yaxşı tanıyıram. Onun yeznisi mənim əmimoğludur. Dediyyə qalmaqal barəsində və ya işdən niyə çıxarıldığını bilmirəm, eşitməmişəm. Amma köhnədən də onun belə atmacalı işləri var idi. Onun bir qohumu da var idi, Musa Namazov. Prokurorluqla rüşvət məsələsi var idi. Nəse, öz işləridir..."

- Niyə kənddə onu az adam tanıyır?

- Ona görə ki, 2-3 ildir ki, buralara gəlib. Bundan əvvəl harada işlədiyini bilmirəm. Badaybanın iştirakı ilə onu həmin məktəbə müdir qoydular.

- Badayba kimdir?

- Onunla qonşudur, bir az da yazan-pozan adamdır.

- Akif Namazovu kənddə necə tanıyırlar?

- Dünya indi belədir də, düzə yer yoxdur. Yaxşı, ağır adamdır. Onun bir qardaşını bu yaxınlarda "tok" vurdu öldürdü, heç "qırxi" hələ çıxmayıb. Onun bacılarını, ailəsini hamı tanıyır.

- Bəs oğlu niyə həbs olub?

- Bundan xəbərim yoxdur.

Günortalar müəllimsiz, şagirdsiz qalan 3 mərtəbəli məktəb

Nəhayət, saat 2 radələrində şəhid Müşfiq Süleymanovun adını daşıyan Seyfəli tam orta məktəbinə gəlib çatdıq. Qarşımızda 3 mərtəbəli, yeni

məyib". Müəllimə məktəbdə baş verən qalmaqala isə bu cür münasibət bildirdi: "Heç bir böyük qalmaqal-zad olmayıb. Siz jurnalistlər onu şişirdiz. Akif müəllim kimi heç Azərbaycanda direktor tapa bilməzsiz. Deyilənlərin hamısı yalan, uydurma söhbətlərdir. Məktəbimizdə heç bir müəllim Akif Namazov haqqında pis məlumat verə bilməz. O

adam rüşvət də almır, müəllimləri incitmir". Məktəbdə söhbətləşəcəyimiz başqa müəllim və ya şagird olmadığından birbaşa Akif Namazovun evinə yollandıq. Məktəb direktorunun köhnəmiş darvazası qıfılı idi. Qonşuları da direktorun evdə olmadığını dedilər. Lakin Akif Namazovla görüşməmiş kənddən getmək istəmirdik. Səfurə müəllimənin dedikləri də bizdə suallar yaratmışdı. Nazirlik direktorun işdən çıxarıldığı barədə bəyanat yaydığı halda necə olur ki, Akif Namazov hələ də öz işindədir və məktəb heyəti bu qərardan bixəbərdir? Direktor barəsində çıxarılan qərarı nə dərəcədə ədalətli hesab edir və sairə suallara cavab tapmaq üçün Akif Namazovla telefon əlaqəsi saxladığımız.

"Mənim evimi siz yıxdız"

Özümü təqdim edən kimi direktorun ilk reaksiyası bu cür oldu:

"Mənim evimi elə siz yıxdınız... Mən indi Gəncədəyəm.

- Biz indi Gəncəyə gəlib sizinlə görüşə bilirik?

- Görüşə bilirik, amma təhlükəli vəziyyətlər var...

- Məktəbdən bizə bildirdilər ki, siz hələ də öz vəzifənizdə qalırız.

- Yox, mənə çıxarıblar...

Direktorla görüşəcəyimiz yeri təyin edib Gəncəyə yola düşdük. Yolumuzu yarı etmişdik ki, Akif Namazov zəng edərək bizimlə görüşmək imkanı olmadığını dedi: "Mən xəstəyəm, ürəyim xəstədir, dərman içirəm. Belə şeylərə ürəyim dözməz. Ona görə də sizinlə görüşə bilməyəcəm. Başqa vaxta qalsın".

Qeyd edək ki, reportajı hazırladığımız ərafədə kənd sakinləri bizə məlumat verərək bildirdilər ki, yanvarın 21-də direktor məktəbə gələrək bütün sənədləri təhvil-təqdim edib, işdən tamamilə azad olunub. Müvəqqəti olaraq direktorun səlahiyyətləri isə onun müavininə verilib.

✍ Xəlilə GƏRAY

Nazirlər Kabineti Azərbaycan-da qiymətli kağızlar bazarında lisenziyalaşdırılan şəxslərin səhmdarı ola bilməyəcək şirkətlərin qeydiyyatına alındığı ofşor zonaların siyahısını təsdiqləyib. Bir neçə gün əvvəl verilən qərar ekspertlər tərəfindən fərqli dəyərləndirilir.

“Qiymətli kağızlar bazarında lisenziyalaşdırılan şəxslərin səhmdarı ola bilməyən şəxslərin qeydiyyatına alındığı ofşor zonaların siyahısını”nın təsdiq edilməsi barədə qərar “Qiymətli kağızlar bazarında lisenziyalaşdırılan şəxslərin səhmdarı ola bilməyəcək şəxslərin qeydiyyatına alındığı ofşor zonaların siyahısını”nı təsdiq edir. Siyahı qərara əlavə olunur və orada göstərilir ki, aşağıdakı 17 ofşor bölgədə yaradılan şirkətlər Azərbaycanın qiymətli kağızlar bazarında lisenziyalaşdırılan şəxslərin səhmdarı ola bilməyəcəklər: Anqila, Antiqua və Barbuda, Aruba, Baham adaları, Beliz, Kuk adaları, Qrenada, Maldiv adaları, Nauru, Antill (Niderland), Panama, Samoa, Sent-Kits və Nevis, Seyşel, Turk və Kaykos, Vanuatu və ABŞ Virgin adaları. Marşal, Cersi, Men, Kayman və Britaniyanın Virgin adaları, eləcə də Kipr və Malta kimi təsisçiləri və kapitalının mənşəyi haqda bilgiləri tam və ya qismən gizli saxlayacağına təminat verən ofşor bölgələr bu siyahıda yer almır. Bildirilir ki, Nazirlər Kabinetinin bu qərarı Azərbaycan hökumətinin ofşor zonaların köməyi ilə vergidən yayınmanın və kapital axınının qarşısının alınmasına yönəlmiş səylərin tərkib hissəsidir. Xatırladaq ki, bundan əvvəl Vergilər Nazirliyi ofşor zonalarda yerləşdirilən vəsaitlərdən vergi tutulmasına dair təklifləri parlamentə təqdim edib.

Ekspert Vüqar Bayramov məsələ ilə bağlı musa-

vat.com-a bildirib ki, bütün ofşorlar çirkli pulların yuyulması üçün deyil: “Ümumiyyətlə, iki qrup ofşorlar var, bəzi ofşorlar vergi hesabı nadır, bəzilərinə isə güzəştli vergilər tətbiq edilir. Burada söhbət və güzəştli vergi qiymətlərindən gedir. Nazirlər Kabineti hansı meyarlarla bəzi ofşorlara icazə verdiyini müəyyənləşdirmək

teqoriya, meyarlar olmalıdır ki, hansı ofşorlardakı çirkli pulların yuyulması halları varsa, onların digər sektorlarda iştirakı qadağan edilməlidir. Amma praktik olaraq çirkli pulların yuyulmasında iştirak etməyən ofşor zonaların investisiyalara cəlb edilməsi mümkündür”.

Ekspert Qubad İbadoğluna görə isə, əslində o siya-

yoxdur. Hüquqşünas Əkrəm Həsənov Turan-a müsahibəsində deyib ki, Nazirlər Kabinetinin məntiqi aydın deyil: “Siyahıda Britaniya, Niderland kimi ölkələrin əraziləri də var, müstəqil dövlətlər də. Amma bu tipli başqa ofşorlar da var ki, siyahıda adları yoxdur. Hər hansı ofşor zonaya dair məhdudlaşdırmanın ya si-

Nazirlər Kabinetinin ofşor qərarı - 17 ölkəyə qadağa

Ekspertlər qərarı şərh edirlər, səbəb nədir?

çətindir. Ofşorlar seçilən zaman onların xarakterinə və qiymətləndirməsinə ehtiyac var. Bəzi ofşorlar praktik olaraq çirkli pulların yuyulması üçün formalaşdırılır. Bəzi ofşorlarda isə konkret olaraq müəyyən vergi güzəştləri var. Bir sıra adalarda çirkli pulların yuyulması hallarına rast gəlinmir. Kriteriya bu olmalıdır, hansı ofşorlarda ki, çirkli pullar yuyulur, həmin ofşorları nəinki qiymətli kağızlar bazarına, bütövlükdə iqtisadiyyatın müxtəlif sferalarında iştirakının qadağan edilməsinə ehtiyac var. Ümumiyyətlə, bu cür ofşorların tenderlərdə iştirakı qadağan edilməlidir. Bir sıra ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, bu, qadağan edilib. Bu baxımdan təbii ki, ka-

hıda adı olan ofşorlarda Azərbaycan hökuməti və Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun da sərmayələri var: “Bu baxımdan, o siyahıda adı olan ofşor zonalarla, ofşor zonaya malik olan ölkələrlə hesablaşmaların məhdudlaşdırılması düzgün yanaşma deyil. Düşünürəm ki, siyahı sahibkarların imkanlarının azaldılmasına xidmət edir. Necə ola bilər ki, Dövlət Neft Fondu ofşorlara sərmayə yatıra bilər, müəyyən əməliyyatlar apara bilər, amma yerli sahibkarlarımız üçün bu istiqamətdə fəaliyyətə məhdudiyətlər tətbiq edilir?”

Yada salaq ki, siyahıda Britaniya Virgin adaları, Men, Cersi, Kayman adaları və s kimi məşhur ofşorlar

ya da iqtisadi səbəbi olmalıdır. Siyasi səbəb: məsələn, Azərbaycana düşmənlərlə dostluq və s. və i. a. İqtisadi səbəb: ofşorun verdiyi imkanlar iqtisadiyyatımıza zərər vurur, məsələn, vergi dərəcələri çox aşağıdır, yaxud heç yoxdur və s. Nazirlər Kabineti siyahısını əsaslandırmayıb”.

Ekspertin fikrincə, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Konstitusiyaya Qanununa ziddir. Qanunun 48.2.1-ci maddəsinə əsasən, normativ hüquqi aktın qəbul edilməsi zərurətinin əsaslandırılması, o cümlədən maliyyə-iqtisadi əsaslandırılması olmalıdır. Lakin realıqda əksər hallarda belə əsaslandırılmalar ya yoxdur, ya da çox bəsitdir: “Konkret halda hesab etmək olar ki, siyahı konkret maraqlara xidmət edir: artıq mövcud səhmdarların mənsub olmaları ofşor zonalar daxil edilməyib”. Nazirlər Kabinetinin qərarı 1 iyul 2015-ci ildə qüvvəyə minən “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” AR Qanununun icrasını təmin etmək məqsədi ilə qəbul edilib.

□ RÖYA

Davos Forumunda iştirakın önəmi

Əli Məsimli: “Bu, yeni perspektivli layihələrin təməlinin qoyulması, ölkəmizə sərmayə cəlb ilə bağlı yeni kanalların açılması baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edir”

“Davos Forumunda hazırlanan yekun sənədlər tövsiyə xarakteri daşısa da, global iqtisadi proseslərə yetərincə təsir edir. Orada müzakirə olunan çox aktual global və regional məsələlər və yekun sənədlərin dünya iqtisadiyyatının yönünə də müəyyən təsirləri olur”.

Əli Məsimli

Deputat, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Əli Məsimli bu fikirləri ənənəvi Davos Forumunun yekunlarını “Yeni Müsavat”a şərh edərkən söylədi. İqtisadçının sözlərinə görə, Davos Forumunu əsasən 3 səviyyədə şərh etmək olar: global, regional və ayrıca ölkəyə təsiri. Deputatın fikrincə, hazırda dünyanı iki ciddi problem daha çox narahat edir: “Global təhlükələrin və qeyri-müəyyənliklərin getdikcə artması. Ona görə də bu ilki Davos Forumunun əsas şüarı “Liderliyin cavabdehliyi” olmaqla “global təhlükələr cavab axtarışı” məsələləri geniş müzakirə obyektinə oldu. Forum ərəfəsində Dünya İqtisadi Forumu “global risklər” barədə raport hazırlayıb və ekoloji, sosial-iqtisadi, texnoloji və s. istiqamətlərdə əsas risk və təhlükələri araşdırıb. Dünya İqtisadi Forumunun mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanan həmin məruzədə ekstremal hava təzahürləri, məcburi kütləvi miqrasiya və terror hücumları 2017-ci ildə bəşəriyyət üçün əsas təhlükələr kimi önə çəkilib. Yeni siyahıda kibercümlər, qanunsuz ticarət, dövlətlərarası münafiqşələr və hökumət uğursuzluqları da əsas yer tutur”.

Ə.Məsimli dedi ki, bundan əlavə, təbii fəlakətlər, su və qida böhranları, eləcə də işsizlik ciddi təhlükələr hesab olunur: “Hər il ənənəvi olaraq yanvarın ikinci yarısında İsveçrənin Davos şəhərində Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən düzənlənən tədbirin keçirilməsində əsas məqsəd ydövlət və hökumət başçılarının, beynəlxalq təşkilatların, elm adamlarının, nüfuzlu siyasətçilərin, iqtisadçıların, biznesmenlərin iştirakı ilə dünya iqtisadiyyatının aktual problemlərini və perspektivlərini müzakirə etmək və ümumi strategiya, tövsiyələr hazırlamaq, eləcə də yeni beynəlxalq iqtisadi layihələri müzakirə etməkdir”.

Bu Forumun Azərbaycan üçün önəminə gəldikdə, Ə.Məsimli qeyd etdi ki, Davos Forumu həm də çox önəmli bir tribunadır: “Azərbaycan Davos İqtisadi Forumunda prezident səviyyəsində iştirak edir. Prezident İlham Əliyev Davos İqtisadi Forumunun yüksək tribunasında səmərəli istifadə etməklə global, regional və Azərbaycanın aktual məsələsinə dair çıxışlar edir. Bu baxımdan Azərbaycan prezidentinin bu tədbirdə aktiv iştirakı və həmin yüksək tribunanın imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi ilə xarakterik olan çıxışları ölkəmiz üçün çox önəmlidir. Eyni zamanda prezident həm də bu forumda iştirak edən müxtəlif ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, iri şirkətlərin rəhbərləri, beynəlxalq təşkilatların səlahiyyətli nümayəndələri ilə görüşüb danışıqlar aparır. Bu da Azərbaycanın əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi və dərinləşdirilməsi, ölkəmiz üçün yeni perspektivli layihələrin təməlinin qoyulması, ölkəyə sərmayə cəlb olunması ilə bağlı yeni kanalların açılması və sair baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edir”.

Ancaq iqtisadçı deputat hesab edir ki, biz mövcud durumda böhrandan cəmiyyət həyatının bütün sahələrində köklü, sistemli və davamlı islahatlar vasitəsilə həm daxili, həm də xarici imkanlardan müştərək və səmərəli istifadə etməklə sürətlə çıxış edə bilərik.

□ Cavid TURAN

Tramp gəldi, dollar ucuzlaşdı, neft bahalaşdı

ABŞ milli valyutası olan dollar Donald Tramp ABŞ-ın 45-ci prezidenti olaraq vəzifəyə başladıqdan sonra ucuzlaşmağa başlayıb. ABŞ pul vahidinin 10 əhəmiyyətli pul vahidi qarşısındakı seyrini göstərən “Bloomberg Dollar Spot” indeksi 0,1% geriləyib.

Bununla yanaşı, ABŞ-ın fəətlərini nəzərə alacaq siyasət yürüdəcəyini bildirmə-

sindən sonra qızıl bahalaşdı. Qiymətli metalın 1 unsiyası 1204 dollara çatıb. Te-

has nefti isə 2,8% yüksələrək 1 barrel üçün 52,79 dollar təşkil edib. (BAKU.WS)

Hacı Məmmədov Qobustana

köçürülür - iddia

MTN ləğv ediləndən sonra Penitensiar Xidmətin ixtisaslaşdırılmış Müalicə Müəssisəsinə köçürülən banda başçısı həbsxana içində belə təcrid edilmiş durumdadır

Daxili İşlər Nazirliyinin keçmiş polkovniki, çoxsaylı sifarişli qətlər, adam oğurluqları, quldurluq kimi cinayətlər törətmiş dəstənin başçısı Hacı Məmmədov Penitensiar Xidmətin vərəmə yoluxmuş məhbuslar üçün nəzərdə tutulan ixtisaslaşdırılmış Müalicə Müəssisəsindən Qobustan həbsxanasına köçürülə bilər.

10 ildir ki, Hacı Məmmədov barəsində ömürlük həbs cəzası çıxarılıb ki, o, istisnasız olaraq Qobustan həbsxanasında saxlanılmalıdır. Yada salağ ki, 2005-ci ilin martında H.Məmmədovun həbsindən sonra onu və dəstə üzvlərini Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin istintaq təcridxanasında saxlayırdılar. 2007-ci ildə Hacı Məmmədov və onunla birlikdə həbs olunan şəxslərin bir çoxunun barələrində ömürlük həbs cəzası çıxarıldı. Dəstə başçısından savayı ömürlük həbs cəzası alan hər kəsi Qobustana köçürdülər. Eldar Mahmudov MTN

rəhbərliyində qaldığı illərdə H.Məmmədovun Qobustana köçürülməsinin qarşısı alındı. Ötən illər ərzində H.Məmmədovun özü də MTN təcridxanasından köçürülməsinə ara-sıra tələb edirdi.

2015-ci ilin oktyabrında E.Mahmudov postunu itirdi və az sonra H.Məmmədov vəkili tutub barəsində

dəki cinayət işinin yenidən araşdırılmasını tələb etməyə başladı. Ali Məhkəməyə müraciət edərək ibtidai istintaq dövründə saxta, qondarma ifadələr verməyə məcbur edildiyini diqqətə çatdırdı. Lakin gözlənilənlərin əksinə olaraq Ali Məhkəmə Hacı Məmmədovun şikayətini heç bir əsas göstərmədən təmin etmədi.

E.Mahmudov vəzifəsini itirəndən sonra onun 11 il rəhbərlik etdiyi MTN cinayət yuvası elan olundu və qurum olaraq ləğv edildi. Əvəzində yaradılan qurumun istintaq təcridxanasında H.Məmmədov 2016-cı ilin aprelinə qədər saxlanıldı və Penitensiar Xidmətin ixtisaslaşdırılmış Müalicə Müəssisəsinə köçürüldü. Bu müəssisə xüsusi rejimi ilə seçilir, qapalılığına görə ölkədə tayı-bərabəri yalnız MTN-in istintaq təcridxanası hesab edilə bilər.

Faktiki olaraq Hacı Məmmədov 2005-ci ildən bu yana həbsxana içində belə təcrid edilmiş durumdadır. E.Mahmudov vəzifəsindən çıxarıldan sonra bu vəziyyət bir qədər yumşalmışdı və həmin vaxt H.Məmmədov fürsət əldən verməyib. Həbsdən sonra yalan ifadələr verməyə məcbur edildiyini, şər-böhtanda iştiraka cəlb edildiyini diqqətə çatdırıb. Hazırda isə o, belə bir imkana malik deyil.

Ötən ilin sonlarında onun müəssisədən naməlum istiqamətə aparıldığı xəbərləri yayılmışdı. Həmin

vaxt Ədliyyə Nazirliyinin Baş Tibb İdarəsinin rəis müavini İftixar Qurbanov isə bildirmişdi ki, H.Məmmədov müəssisədədir və müalicəsi davam etdirilir.

Qeyd edək ki, H.Məmmədov 2016-cı il aprel 25-də səhhətindəki problemlə bağlı Penitensiar Xidmətin Binə qəsəbəsindəki ixtisaslaşdırılmış Müalicə müəssisəsinə köçürülüb. Ona ağıciyər xəstəliyi ilə bağlı diaqnoz qoyulub.

Xatırladaq ki, Hacı Məmmədovun dəstəsi Beynəlxalq Bankın keçmiş prezidenti Cahangir Hacıyevin həyat yoldaşını oğurladıqdan sonra 2005-ci ilin martında həbs olunub. Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmə adam oğurluğu və bir sıra qətlərdə təqsirləndirilən Daxili İşlər Nazirliyi Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin keçmiş baş əməliyyat müvəkkili Hacı Məmmədov və digər 26 nəfər barədə hökmü 2007-ci il yanvarın 19-da çıxarıb.

Məhkəmənin qərarına əsasən, Hacı Məmmədov, onun keçmiş şöbə müdiri Kamil Sədrəddinov, nazirliyin Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin keçmiş rəisi Zakir Nəsirov və digər 7 nəfər ömürlük həbs cəzasına məhkum ediləblər. Hacı Məmmədov istisna olmaqla digərləri Qobustandakı qapalı həbsxanaya köçürülüb. 2017-ci il yanvarın 25-i Hacı Məmmədovun Qobustan Həbsxanasına köçürüldüyü gün ola bilər.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Universitetlərin bağlanması sirri: "İşsiz diplomlular"ın sayını azaltmaq...

Hökumət ikinci və üçüncü dərəcəli ali məktəbləri bağlamaqla diplom alanların sayının artmasının qarşısını almaq istəyir

Azərbaycanda ötən həftə ərzində iki özəl ali təhsil ocağı - Qafqaz və Təfəkkür universitetləri bağlandı. Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatda qeyd olunur ki, nazirlik ləğv olunan universitetlərin tələbələrini digər ali məktəblərə yerləşdirilməsini təşkil etmək məqsədilə işçi qrupu yaradıb.

Bəzi ekspertlər bildirirlər ki, bu tendensiya davam edə və dövlət universitetləri də bağlana bilər. Belə iddialar da var ki, hökumət "diplomlu işsizlər"ın sayının artmasından da narahatdır. Bu səbəbdən də ikinci və üçüncü dərəcəli ali məktəbləri bağlamaqla diplom alanların sayının artmasının qarşısını almağı hədəfləyib.

Ölkənin təhsil sistemində nə baş verir?

Sabiq təhsil naziri Firudin Cəlilov mövzu ilə bağlı bildirib ki, təhsil sistemini sağlamlaşdırmaq üçün "çürük" yerlərini dəyişmək lazımdır: "Ölkə əhalisinin və eləcə də iş yerlərinin sayı nəzərə alınmalıdır. Hər iş yeri üzrə də müəyyən ixtisaslara uyğun tələb olunan kadrların da sayı təxminən bəllidir. Ona görə də ali məktəblərin buraxılış sayı bunlarla tənzimlənəli və çox fərqlənməməlidir. Məsələn, bir il ərzində bütün universitetlər 500 nəfər hüquqşünas məzun edərsə, onların işlə təmin olunması da lazımdır. Lakin həmin 500 nəfərdən yalnız 50 nəfəri iş tapa bilər. Yerdə qalan 450 nəfər isə məcbur olub, başqa sahəyə üz tutur. Bu cür faktlar çoxdur. Bütün bunlar Nazirlər Kabineti tərəfindən araşdırılmalıdır və plana uyğun olaraq işlər aparılmalıdır. Hesab edirəm ki, bəzi universitetlərin də bağlanması bu problemə bağlıdır. Yəqin ki, artıq bəzi universitetlər lazımı effekt vermirlər. Tələbənin o universitetdən aldığı diplom onun üçün kağız parçasına çevrilir. Nəticədə isə həmin universitetə sənəd verənlərin də sayı azalır və təhsil müəssisəsi rentabelli işləmir. Özəl universitet ödənişli olduğu üçün tələbə az olduğu təqdirdə təhsil müəssisə öz xərclərini də ödəyə bilmir. Ümumilikdə, təhsil sistemi böyük bir sistemdir. Bu sistemin daxili mexanizmini bir-bir öyrənilir, harada çürümə varsa, onu dəyişmək lazımdır. Bu mənada bəzi universitetlərin bağlanması və ya bağlana bilmə ehtimalı bu günün tələbidir. Bunun inkişafa, yoxsa tənəzzülə aparmasını isə indidən söyləmək çətinidir".

Təhsil eksperti Məlahət Mürşüdü isə bildirib ki, təhsil sistemində bütün işlər paralel olaraq aparılmalıdır:

"İki universitetin bağlanması struktur dəyişikliyi üçün aparılması zərurəti kimi izah edilə bilər. Ancaq yaxşı olardı ki, bu qərar heç olmasa, ilin ortasında deyil, sonunda verilərdi. Çünki hazırda imtahanlar gedir və dərs ilinin başa çatmasına da 3-4 ay qalıb. Ləğv edilmiş haqqında qərar, düşünürəm ki, zaman baxımında uyğun deyil. Müasir universitetlər hər cür müasir təchizata malik olmalıdır. Onların yüksək kadr bazası olmalı və bu kadrlar ən azı magistr dərəcəsinə bitirməlidirlər. Özəl universitetlərdə hətta bakalavr səviyyəsində dərs aparılanlar var. Bu isə sözsüz ki, gələcək kadr hazırlığına müsbət təsir göstərə bilmir".

Ekspert hesab edir ki, hazırkı prosesdə dövlət universitetlərinin bağlanması gündəmdə deyil:

"Hazırda dövlət universitetlərinin şəbəkəsinin genişləndirilməsi gündəmdədir. Bu baxımdan onlardan hansınsa bağlanması planlaşdırılmıyır. Dövlət universitetlərinin maddi-texniki təchizatının və kadr potensialının gücləndirilməsi istiqamətində işlər gedir. Bir məqam da var ki, dövlət universitetlərinin birləşdirilməsi və ləğv olunması prosesi artıq başa çatıb. Məsələn üçün ötən il, sərəncama uyğun olaraq Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Qazax filialı Bakı Dövlət Universitetinin Qazax filialı hesab olunub. Eləcə də 2015-ci ildə Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun bəzi filialları ləğv olunub. Bütün bunların hamısı yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi maddi-texniki təchizat və kadr bazasının gücləndirilməsi istiqamətində atılan addımlardır".

□ ƏLİ RAİS

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Bu günlərdə Bakıda xəstəxanalardan birində əməliyyat olunmuş bir xəstə maraqlı faktlar açıqlayıb. O deyib ki, tibb bacıları ağır əməliyyatdan çıxmış xəstələrə evdə qulluq üçün təkliflər səsləndirir.

Müasir dünyada belə mənzərələrlə tez-tez qarşılaşmaq mümkündür. Yeni xəstəyə baxmaq üçün öz professional xidmətini təklif edənlər var. Əslində, bu, çox normal xidmət növüdür və dünyada da olduqca geniş yayılıb. Xəstə baxıcılığı yataq xəstələrinə, əməliyyatdan yenidən çıxmış, nəzarətə ehtiyacı olan xəstələrə ev şəraitində qulluq edən insanlara deyilir. Və dünyada ən gəlirli biznes sayılır. CNN telekanalı ən çox qazanan məslək yiyələri ilə bağlı apardığı araşdırma sonunda müəyyənləşdirilmişdir ki, bu siyahıya xəstə baxıcıları liderlik edir. Onların illik qazancı isə 60 min dollar (ABŞ üçün) təşkil edir. Amma orada bu işlə sırf professional məşğul olur. Bəs Azərbaycanda? Sözügedən xidmət növü nə dərəcədə populyardır? Bununla kimlər və necə məşğul olurlar?

Xəstəyə ancaq gecələr qulluq edən də var, bütün sutka boyu da

Yardıma gələn ilk olaraq yəni də iş elanı qəzetləri gəldi. Burada xəstə baxıcıları ilə bağlı az sayda olsa da, təklif və tələb elanları yer almışdı. Öncə təkliflər barədə.

45 yaşlı A.T. adlı qadının elanda yazılan nömrəsinə zəng vurub, detalları dəqiqləşdiririk. A.T. deyir ki, heç bir tibbi savadı olmasa da, iynə vurmağı da, sistem köçürməyi də bacarır: "Axşam saat 9-dan səhər 7-yə qədər xəstənizə baxa bilərəm. Gündüz başqa işdə işləyirəm. Amma xəstəyə əsas nəzarət gecə lazımdır. Aylıq da 350 manatdan az pulla razılışmıram. İynə vurmağı, sistem köçürməyi rəhmətlik anamdan öyrənmişəm. Bir müddət xəstəxanada da sanitar işləmişəm. O qədər diplomla ora gəlib, iynə vurmağı bacarmayanlar var ki. Mən onlardan qat-qat artıq təcrübəliyəm".

A.T. deyir ki, bu günə qədər çoxlu xəstəyə baxıb. Bunların arasında yataq xəstələri də olub, əlil arabasında gəzən yaşlılar da, xəstə uşaqlar da: "İşə götürməzdən əvvəl xəstə yiyələri ilə danışırıq. Mənə xəstəlik barədə danışirlər, sonra xəstənin həkimi ilə danışırıq. Gündə neçə dəfə, hansı dərmanları vermək lazımdır, iynəsinə, sistemini neçə dəfə vurmaq lazımdır, hansı yeməkləri yeməlidir - bunları biləndən sonra ailəylə danışırıq".

Xəstə baxıcısının dediyinə görə, indi xəstəxanalardakı əksər tibb bacıları, sanitarlar bu işlərlə dolanırlar. Əksəriyyəti də öz xəstələrinə bunu təklif edir: "İndi zəmanə pisdir. Hamı işləyir, pul qazanır deyər xəstəsinə qulluq etməyə vaxtı olmur. Kimə işdən o qədər icazə verərlər ki, oturub xəstəyə

"Azı 5 ay bizim evdə qalacaqsınız. Hər həftə evə həkim gəlib, əmini müayinə edəcək, sizə göstərişlər verəcək. Gün boyu onu bir neçə dəfə qolundan tutub gəzdirməlisiniz. Gərək buna da gücünüz çata. Gecə-gündüz burda qalmaq və həftədə bir gün istirahət olacaq. Aylıq isə 500 manat təklif edirik".

kətləri nəzarət etdiyi üçün xəstə baxıcıları sırf xəstəyə məşğul olurlar. Dünyada daha öncə bu işlə məşğul olmaq istəyənləri əsasən ibtidai sinif məzunları arasından seçirdilər. İndi isə liseyi bitirməyənlər xəstələrə yaxın buraxılmır. Bununla belə, birbaşa xəstələrlə, yəni həm də mikroblarla, vi-

vam etdirə bilmək üçün gigiyena bilgisi, ünsiyyət qurma bacarığı və peşənin texnoloji bilgilərinə sahib olmaq vacibdir.

Daha bir önəmli detal. Uzun müddət yataq xəstəsi olanlarda depressiya, yalnızlıq duyğusu, qayğılarının artması, tərksizlik duyğusu artır. Bundan başqa, xəstədə

gün məşğul olmağa üstünlük verir. Onların funksiyalarına həm də xəstələrə kitab oxumaq, cəmiyyətdə baş verənlərlə bağlı onları məlumatlandırmaq, təsəlli vermək də daxildir. CNN-in araşdırmasında qeyd olunub ki, amerikalı xəstələr daha çox cavan xəstə baxıcılarına üstünlük verir. Buna səbəb sonuncuların he-

Onlar xəstələrinə baxıcı tutur, bizimkilər isə... Xəstə baxıcısı dünyanın ən gəlirli peşələrindəndir, amma...

baxsın? Ona görə də məcbur olurlar xəstəyə baxan adam tapmağa. Əslində bu iş də elə uşaq dayəliyi kimidir. Camaat necə ki, öz uşağına baxmağa adam tutur, eləcə də yaşlısına baxmağa dayə axtarırlar".

Yemək yedirdir, sistem qoyur, pampers dəyişdirir

Daha bir elan isə xəstə baxıcısı axtaran ailə tərəfindən yazılıb. Elanda göstərilən telefon nömrəsinə telefon edib, özümüzü xəstə baxıcısı kimi təqdim edirik. Professional, savadlı, təcrübəli... Telefonun o biri ucundakı xəstə yiyəsi G. adlı xanımdır. Yoldaşının xəstə əmisi onların evində qalır, gəzə-yeriye bilmir, körpə uşaq kimi qulluq tələb edir. Xəstə yiyəsi deyir ki, bu qulluğa xəstənin yedizdirilməsindən tutmuş, sistem qoyulmasına, pampers dəyişilməsinə kimi hər şey daxildir:

Söhbət zamanı öyrənirik ki, ailə daha öncə də xəstə baxıcısı xidmətindən istifadə edib. Amma xəstə ondan razı qalmayıb, yeməyini vaxtında vermədiyini, ümumən isə istəklərini tam yerinə yetirmədiyini deyib: "Ondan sonra evə kamera quraşdırdıq. Əmiyə kim baxacaqsın, biz də onun gün ərzində nələr etdiyindən xəbər tutacağıq. Yəni adam yaşlı və xəstədir, biz də evdə deyilik deyə, ona başdansa baxmaq olmaz. Bura iş yeri kimidir".

Dünyada əvvəl bu işi hamı görürdü, indi isə...

Araşdırmamız zamanı o da aydın oldu ki, daha öncəki illərdə dünyada xəstə baxıcısı deyəndə xəstəxanalardakı təmizlik işləri də daxil olmaqla bir çox işləri görən adamlar nəzərdə tutulmuş. Amma indi təmizlik işlərinə təmizlik şir-

ruslarla işlədikləri üçün onların infeksiyaya yoluxma riskləri də böyükdür. Bundan başqa, onlar daim xəstələri, eləcə də ağır eşyaları qaldırmalı olduqları üçün el arasında qırxa (yırtıq), sümük xəstəliyi, bel tutulması kimi narahatçılıqlarla da tez-tez qarşılaşa bilərlər. Gününü xəstə, ümitsiz, narazı insanlarla keçirən bu məslək yiyələrində ruh düşkünlüyü kimi ruhi problemlər də yarana bilər.

Xəstə baxıcıları üçün inkişaf etmiş ölkələrin xəstəxanalarında xüsusi bir ştat da fəaliyyət göstərir. Onlar qısa bir təhsil müddətindən sonra laboratoriyaların bezi dəstək xidmətləri bölümündə və ya xəstəxana içərisində bənzər xidmətlər üzrə fəaliyyət göstərə bilərlər. Bu məslək yiyələri həmçinin qocalar evində, uşaq evlərində də özlərinə iş tapa bilərlər. Bu işi da-

xroniki yuxusuzluq da özünü göstərir. Xəstə baxıcısının əsas vəzifələrindən biri xəstənin yalnızlıq duyğusunu minimuma endirməkdir. Bunun üçün də onun psixoloji biliklərə sahib olması lazımdır.

Dünyada qohumlar, ailə arası münasibətlərin zəiflədiyi bir dövrdə xəstə baxıcılığı məsləyi öz populyarlığını qoruyur. Bu səbəbdən də onları dünyada ən çox qazanan insanlar sırasına daxil edirlər.

Sosioloq İmran Mustafayevə görə, Azərbaycanda

hələ ki, xəstə baxıcısı peşəsinə xaricdə olduğu qədər böyük ehtiyac yoxdur. Onun fikrincə, ölkəmizdə qohumçuluq, eləcə də ailə içi münasibətlər özünü qoruyub: "Azərbaycanda evdar qadınların sayı çoxdur. Ailədə hansısa fərdin xəstələnməsi, yatağa düşməsi nəticəsində dövrəyə həmin evdar qadın girir və yükü çiyinə götürür. Təbii ki, əgər xəstənin vəziyyəti ağır deyilsə, tibbi müdaxilələrə ehtiyac duymursa, bunu ailə fərdləri də həyata keçirə bilər. Bizim toplumda böyüye, ağsaqqala hədsiz hörmət olduğu üçün bu peşə xaricdəki kimi populyar deyil".

Bu işdən daha çox tələbələr qazanır

İnkişaf etmiş ölkələrdə, xüsusən də Amerikada bu işlə daha çox gənclər məşğul olur. Belə ki, onlar xüsusi ixtisas kurslarından keçməklə bu sənətə yiyələnirlər. Kurslarda xəstə psixologiyası, xəstə ilə davranış etikası, habelə zəruri tibbi biliklər keçilir. Tələbələr isə bu işlə daha çox "praym time", yəni yarı

yat enerjisinin yüksəkliyi və qıvrıqlığıdır.

Sonda... Dünyada professional bir məslək kimi qazanc reytinglərində yüksələn xəstə baxıcılığı Azərbaycanda gözəllənən uğuru qazanmayıb. Bunu qeyri-professionalların bazarda at oynatmasının nəticəsi kimi də qəbul edə bilərsiniz, ailə institutunun monolitliyi kimi də. Hər halda, Allah heç kimi xəstə yatağına pəncim etməsin. Onda heç baxıcıya da ehtiyac qalmaz...

Sosioloji araşdırmalar isə göstərir ki, xəstə baxıcılığı daha çox Avropa ölkələrində, Amerikada geniş yayılıb. Buna səbəb sözügedən ölkələrdə ailədaxili münasibətlərin inkişaf etməməsidir. Evidə xəstə olan insanlar ona baxmaq, qulluq üçün günlərindən keçmir, əziyyət çəkmirlər. Bunun üçün ən yaxşı halda təcrübəli və öz sahəsinə yaxşı bilən professionalın xidmətindən istifadə edirlər. Şərq cəmiyyətlərində isə ailə institutu bu sənətin məsələlərində kənarından yardım almağı yaxına buraxmır. Belə ki, ailələrdə hər zaman işsiz, amma təcrübəli, orta yaşlı insanlar olur. Onlar bu halda həmin missiyanı öz üzərlərinə götürürlər. Belə olanda isə professionala məsləhətləşmək, həkimin təlimatları əsasında davranmaq yetərli olur. Dərmanların saati, qulluğun qaydaları, menyu, pəhriz... kimi qaydalara riayət edən xəstə baxıcıları son nəticədə prosesi fəsad olmadan ötürməyi bacarırlar.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 14 (6628) 23 yanvar 2017

Şirniyyat sevirənsə, aqressivsən...

Yeni bir araşdırma ilə məlum olub ki, hər gün böyüklər kimi çoxlu şokolad və konfet yeyən uşaqlar gələcəkdə daha zorakı və aqressiv olur. Bununla bağlı araşdırma Britaniyada 17 min 500 nəfərin statistikasına əsasən aparılıb. Alimlər qərara gəlib ki, 1970-ci ildə 10 yaş olarkən hər gün şirniyyat mağazasından hər gün nə isə alıb yeyən uşaqların 34 yaşına çatanda zorakılıqda ittiham edilmə ehtimalı yüksəkdir. Tədqiqat Britaniya Psixiatriya Jurnalında dərc edilib. Bu gələcəkdəki zorakılıq halını araşdırmaq baxımından uşaq pəhrizinin uzun müddətli effektlərini ortaya çıxaran ilk tədqiqatdır.

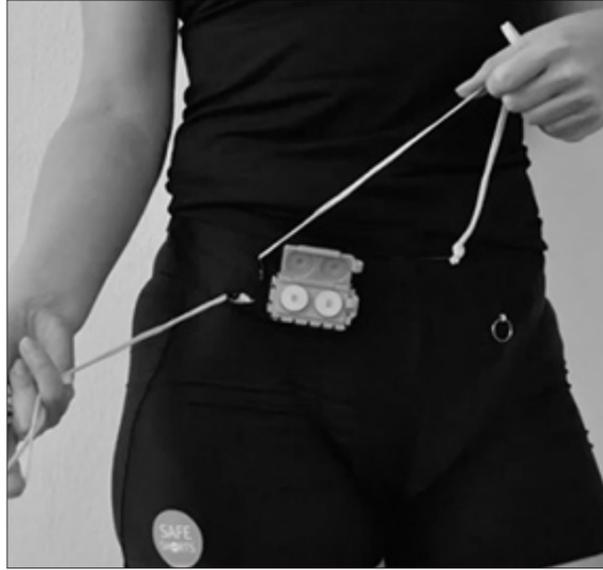
Kardif Universitetinin alimləri 34 yaşında olan 17 min 500 adamın düz 69 faizində aqressivlik aşkarlayıb ki, onların da hamısı uşaq yaşlarında hər gün çoxlu şokolad və konfet yediklərini etiraf ediblər. Bu nəticə qənnadı istehsalı ilə zorakılığın idarə edilməsindəki əlaqəni ortaya çıxarıb.

Tədqiqatın rəhbəri doktor Saymın Mur bunu belə izah edir ki, uşaqlara hər istəyəndə şokolad ya da konfet vermək onları istənilən şeyi əldə etmək üçün necə gözləmək lazım gəldiyini öyrənməkdən uzaqlaşdırır. Mükafatlandırmanı təxirə sala bilməmək onları daha inadla düşüncəsiz hərəkət etməyə sövq edə bilir.

Alim fikrincə, zorakılıq baxımından qənnadı istehlakına diqqət yetirilməlidir. Hesab edilir ki, uşaq pəhrizini yaxşılaşdırmaqla onların sağlamlığı yaxşılaşa bilər və zorakılığa meyilləri azalar.

Signalizasiyalı alt paltar istehsal edilib

Almaniyada kod açarı və sinqlizasiyası olan alt paltar istehsal edilib. Bu barədə "Daily Mirror" xəbər verib. Qeyri-adi alt paltar cırılmayan və çətin kəsilən parçadan hazırlanıb. Alt paltarını çıxarmaq üçün mütləq kodu yazmaq lazımdır. Düzgün olmayan kod daxil olduğu halda sistemdəki düzənləmə sayəsində dərhal signalizasiya işə düşür. Onun səs hündürlüyü isə 130 desibeldir. Firma rəhbərliyi hesab edir ki, bu cür alt paltarları qadınları cinsi zorakılıqdan qoruya bilər. Kampaniya bunu deyərək 2015-ci il dekabrın 31-də Köln şəhərində yüzlərlə qadın miqrantlar tərəfindən hücumu məruz qalmasına istinad edib. Safe Shorts mağazalarında bu sayaq alt paltarların 99.99 avroya alınması mümkündür.

Qaban əvəzinə iki sevgiliyə güllə atdı

Almaniyada bir ovçunun qaban əvəzinə iki sevgilini tüfənglə vurması üzrə məhkəmə başlandı. İnsident 2015-ci ilin sentyabrında baş verib. Almaniyanın Nauen şəhər sakini və onun polyak sevgilisi qarğıdalı çölündə yerə yorğan sərərək qucaqlaşmağa başlayıblar. Bu səsi isə yuxarıda dayanan ovçu eşidib və çöldə qaban olduğunu düşünərək atəş açıb. Güllə kişiyə dəyib, böyrəyindən girib və sevgilisinin əlinə düşüb. Hadisədən 10 dəqiqə sonra kişi qan itirməsindən dünyasını dəyişib. Qadını isə dərhal xəstəxanaya aparıb, əməliyyat ediblər. Ovçu isə iddia edir ki, zərərçəkmişlərdən 20 metr aralıda dayanan qabanı hədəf alıb. Amma zərərçəkmişin ailəsi, eləcə də vəkilləri isə iddia edir ki, o həndəvərdə heç bir qaban olmayıb. Bu ilin noyabrında isə Amur vilayətində 60 yaşlı yerli sakin qaban ovu zamanı səhən öz ov yoldaşını öldürüb. Ovçu əmin idi ki, heyvana atəş açıb.

Qum saati şəklində yumurta

Türkiyənin Hardalık kəndində yaşayan Osman Akkoca adlı fermerin evində saxladığı toyuqlardan biri qərribə formalı bir yumurta yumurtlayıb. Türkiyənin "Milliyet" qəzetinin xəbərinə görə, normal yumurtadan daha kiçik olan və qum saatını atırladan yumurta ev əhlini təəcübləndirib. O.Akkoca yumurtanı götürərək öncə dostlarına, daha sonra isə Kadiri bölgəsindəki hər kəsə göstərib. Yumurtanı cibində daşıyan O.Akkoca onun qırılmaması üçün əlindən gələni edib: "Mən kənddə yaşayıram. Orda da toyuqlarımız var. Toyuqların yumurtalarını hər sabah toplayıram. Bu gün də belə bir yumurta ilə rastlaşdım. Mənə çox dəyişik göründü. Həyatımda belə bir yumurta görməmişəm. Xarici görünüşünə görə normal yumurtadan heç nə ilə fərqlənmir. Yumurtanı qırıb yeməyi düşünmürəm. Onu saxlaya bildiyim qədər saxlayacam".

QOÇ - Sürprizlərlə dolu bir gün yaşayacağınız güman olunur. Ola bilsin ki, bu təqvim yeni ilin ilk yaddaqalan tarixinə çevrilsin. Hər cəhətdən buna hazırlaşın. Hər bir prosese soyuqqanlı yanaşın.

BUĞA - Havaların qeyri-sabitliyi sizə mənfi təsir göstərməkdədir. Odur ki, var gücünüzle sağlamlığınızı qoruyun. Nahardan sonra şəxsi işlərinizdə böyük dəyişikliklər mümkündür.

ƏKİZLƏR - Təzadlı bir gün yaşayacaqsınız. Ətrafınızda cərəyan edən situasiyalar gah müsbət, gah da mənfi istiqamətə yönələ bilər. Belə məqamlarda dostlarınızla birgə olmağa çalışın.

XƏRÇƏNG - Özünüzdə lovğa və ya təkəbbürlü aparmayın. Bu gün sizə sadə görünməkdir. Bu yolla özünüzdə qarşı rəğbət oyada bilərsiniz. Günortadan sonra qarşınıza yaxşı adamlar çıxacaq.

ŞİR - Pulla bağlı problemləriniz olsa da, qalan məsələlərdə ovqatınız xoş olacaq. Xüsusən də münasibətlər zəminində cərəyan edən proseslərdə rahatlıq tapacaqsınız. Uzaq yola çıxmayın.

QIZ - Ulduzların düzümü səfərə çıxmaq üçün münasib vaxt olduğunu bildirir. Maddi durumunuz imkan verirsə, bundan imtina etməyin. Ətrafınızda olan insanları real qiymətləndirməkdə yanılmayın.

TƏRƏZİ - İxtiyarınızda olan bu təqvim sizə düşərli olacaq. Çünki ulduzlar xoş ovqat və qazanc əldə edəcəyinizi bildirir. Oturaq işlərə çox da həvəs göstərməyin. Aktivliyinizi artırın.

ƏQRƏB - İkitərəfli əməkdaşlıq çox uğurludur. Əlavə adamlar planlarınızı poza bilər. Tanınmış şəxslərlə əlaqələrinizi dərinləşdirin. Günün ikinci yarısında yeni simalarla görüşləriniz mümkündür.

OXATAN - Bari başdan nəzərinizə çatdıraraq ki, bu gün başlıca vəzifəniz sağlamlığınızı qorumaq olmalıdır. Digər məsələlərə isə ciddi yanaşmağa ehtiyac yoxdur. Əsas gücünüzü istirahətə verin.

OĞLAQ - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə heç bir narahatçılığınız gözlənilmir. İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etsəniz, növbəti ayda probleminiz yaranmayacaq. Pulla bağlı ehtiyatlı olun.

SUTÖKƏN - Yaxşı olar ki, bürcünüzün "hakim" olduğu bu ərəfədə hisslərinizi cilovlayasınız. Əks təqdirdə arzulamadığınız qalmaqala tuş gələcəksiniz. Yeni əlaqələr uğurdan xəbər verin.

BALIQLAR - Gün ərzində özünüzü bütünlüklə fəaliyyətə həsr etməlisiniz. Münasibət və alqı-satqı məsələlərinə isə həvəs göstərməyiniz məqsədəuyğun deyil. Axşam işgüzar söhbətlər aparmaq sizə səmərə verəcək.

Qoroskop (23 yanvar) **Səbuhi Rəhimli**

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Toy gününü məhkəmə ilə təyin etdi

Səudiyyə Ərəbistanında gənc qız məhkəmə yolu ilə nişanlısının toy gününü təyin etməsinə nail olub. Musavat.com xarici KİV-lərə istinadən xəbər verir ki, gənc qız oğlanın nişanı qaytarmaq fikrində olduğunu hiss edib və onu ailə məsələləri ilə bağlı məhkəməyə verib. Qız bildirib ki, o, gənc oğlan və onun ailəsi ilə müqavilə bağlandıqdan sonra nişanlanıb. Oğlan tərəfdən məhkəməyə bəyin vəkili gəlib və bildirib ki, oğlanın evlənməkdə fikri ciddidir. Toyun gecikməsinin səbəbini vəkil bəyin toya hazırlıq işləri ilə məşğul olmasıyla əlaqələndirib. Hər iki tərəfin razılığı ilə toy mart ayına təyin olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.